

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΜΗΜΑ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διπλωματική Εργασία

**Η Επιλογή Εταιρικού Τύπου Από Μία Οικονομική
Οντότητα: Μελέτη Περίπτωσης**

του

Πέτρου Ζαχαριάδη – Μυλόπουλου

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού
Διπλώματος στη Λογιστική Φορολογία και Χρηματοοικονομική Διοίκηση

2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται οι εμπορικές εταιρικές μορφές στο ελληνικό σύστημα. Πρόκειται για τις προσωπικές εταιρείες όπως είναι η Ομόρρυθμη Εταιρεία και η Ετερόρρυθμη Εταιρεία και τις κεφαλαιουχικές εταιρείες όπως είναι η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, η Ανώνυμη Εταιρεία και η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, η οποία αποτελεί την πλέον πιο δημοφιλή νέα εταιρική μορφή στην Ελλάδα.

Αρχικά, γίνεται αναφορά σε κάθε εταιρικό τύπο και πιο συγκεκριμένα στα χαρακτηριστικά τους, στην διαδικασία σύστασης, στο εταιρικό κεφάλαιο, στον τρόπο εκπροσώπησης και διαχείρισης, στη φορολογική αντιμετώπιση τους, στην λύση και στο στάδιο εκκαθάρισης της κάθε εταιρίας αλλά και στην διαδικασία μετατροπής του κάθε εταιρικού τύπου. Με αυτό τον τρόπο να δημιουργηθεί μία συνολική εικόνα του κάθε εμπορικού εταιρικού τύπου στο ελληνικό σύστημα.

Στην συνέχεια αναλύεται η μελέτη περίπτωσης ως προς την επιλογή του εταιρικού τύπου ενός νέου επιχειρηματία στην σημερινή Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, θα συγκριθούν τα χαρακτηριστικά της κάθε εταιρικής μορφής με τα χαρακτηριστικά της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, αποτυπώνοντας με αυτόν τον τρόπο τους λόγους που αποτελεί την δημοφιλέστερη επιλογή εταιρικής μορφής στους νέους επιχειρηματίες.

Συντομογραφίες

Ε.Ε. – Ετερόρρυθμη Εταιρεία

Ο.Ε. – Ομόρρυθμη Εταιρεία

Ε.Π.Ε. – Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

Ι.Κ.Ε. – Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

Α.Ε. – Ανώνυμη Εταιρεία

Γ.Σ. – Γενική Συνέλευση

Δ.Σ. – Διοικητικό Συμβούλιο

Γ.Ε.ΜΗ. – Γενικό Εμπορικό Μητρώο

Υ.Μ.Σ. – Υπηρεσία Μιας Στάσης

Δ.Ο.Υ. – Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία

Ν. – Νόμος

ΚπολΔ – Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

ΑΚ – Αστικός Κώδικας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη

Συντομογραφίες

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1 : Εισαγωγή στους Εταιρικούς Τύπους – Μορφές Εταιρειών

1.1 Εισαγωγικά

1.2 Εισαγωγή στους Εταιρικούς Τύπους

1.3 Σκοπός της Εργασίας

1.4 Ερευνητικά Ερωτήματα

1.5. Δομή της Εργασίας

Κεφάλαιο 2 : Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Κεφάλαιο 3 : Ομόρρυθμη Εταιρεία

3.1 Γενικά – Εισαγωγικά

3.2 Σύσταση

3.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

3.4 Διαχείριση – Εκπροσώπηση

3.5 Φορολόγηση

3.6 Λύση και Εκκαθάριση

3.7 Μετατροπή

Κεφάλαιο 4 : Ετερόρρυθμη Εταιρεία

4.1 Γενικά – Εισαγωγικά

4.2 Σύσταση

4.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

4.4 Διαχείριση – Εκπροσώπηση

4.5 Φορολόγηση

4.6 Λύση και Εκκαθάριση

4.7 Μετατροπή

Κεφάλαιο 5 : Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

5.1 Γενικά – Εισαγωγικά

5.2 Σύσταση

5.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

5.4 Διαχείριση – Εκπροσώπηση

5.5 Φορολόγηση

5.6 Λύση και Εκκαθάριση

5.7 Μετατροπή

Κεφάλαιο 6 : Ανώνυμη Εταιρεία

6.1 Γενικά – Εισαγωγικά

6.2 Σύσταση

6.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

6.4 Διαχείριση – Εκπροσώπηση

6.5 Φορολόγηση

6.6 Λύση και Εκκαθάριση

6.7 Μετατροπή

Κεφάλαιο 7 : Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

7.1 Γενικά – Εισαγωγικά

7.2 Σύσταση

7.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

7.4 Διαχείριση – Εκπροσώπηση

7.5 Φορολόγηση

7.6 Λύση και Εκκαθάριση

7.7 Μετατροπή

Κεφάλαιο 8 : Μελέτη Περίπτωσης / Σύγκρισης

Συμπεράσματα – Περιορισμοί – Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή στους Εταιρικούς Τύπος – Μορφές Εταιρειών

1.1 Εισαγωγικά

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να αναλύσει τις βασικές μορφές των εταιρικών τύπων που μπορεί να επιλέξει μία κερδοφόρα οικονομική οντότητα στο ελληνικό σύστημα. Στην συνέχεια, θα αναλύσουμε μια συγκριτική μελέτη περίπτωσης των επιλογών του νέου επιχειρηματία ως προς την νομική μορφή την οποία διαλέγει, συγκρίνοντας τόσο τα χαρακτηριστικά των εταιρικών μορφών όσο και αναλύοντας τα στατιστικά στοιχεία των νεοϊδρυθέντων εταιρειών που αποτυπώνονται τα τελευταία χρόνια

Προσοδοφόρα - κερδοφόρα οντότητα είναι αυτή που εκτελεί οικονομικές δραστηριότητες και η οποία αποτελείται από συνδυασμούς ανθρώπινων πόρων, υλικών και κεφαλαίων με στόχο την επίτευξη απόδοσης.

Ως εταιρικός τύπος - Εταιρεία νοείται οποιαδήποτε ένωση τουλάχιστον 2 προσώπων φυσικών ή νομικών (741ΑΚ) που έχουν ως σκοπό με κοινές εισφορές την επίτευξη κάποιου κοινού συνήθως εμπορικού σκοπού.

1.2 Εισαγωγή στους Εταιρικούς Τύπους

Στο ελληνικό εταιρικό δίκαιο ισχύει η κρατούσα άποψη της αρχής του κλειστού αριθμού των εταιρικών τύπων, δηλαδή οι συμβαλλόμενοι δεν είναι σε θέση να δημιουργήσουν ή να αλλοιώσουν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των εταιρικών τύπων που προβλέπονται στο ελληνικό σύστημα. Οι εταιρείες χωρίζονται σε πολυπρόσωπες και μονοπρόσωπες υπό την μορφή κάποιων συγκεκριμένων τύπων που το επιτρέπει ο νόμος, καθώς και σε προσωπικές και σε κεφαλαιουχικές. Οι προσωπικές εταιρείες είναι η Ομόρρυθμη Εταιρεία και η Ετερόρρυθμη Εταιρεία, οι οποίες χαρακτηρίζονται από το έντονο στοιχείο της προσωπικότητας, καθώς οι προσωπικές εταιρείες των εταίρων

είναι άμεσα συνδεδεμένες με την εταιρεία. Αντίθετα, οι κεφαλαιουχικές εταιρείες είναι η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, η Ανώνυμη Εταιρεία και η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, η οποία αποτελεί έναν ενδιάμεσο τύπο μεταξύ προσωπικής και κεφαλαιουχικής εταιρείας. Στις κεφαλαιουχικές εταιρίες οι περιουσίες των εταίρων διακρίνονται από την ευθύνη της εταιρείας και οι εταίροι ευθύνονται έως του ποσού του κεφαλαίου που έχουν εισφέρει. Όπως θα δούμε παρακάτω και οι δύο κατηγορίες έχουν ομοιότητες αλλά και διαφορές μεταξύ τους, με αποτέλεσμα η επιλογή του είδους της εταιρείας να προέρχεται από πολλούς παράγοντες.

Στην Ελλάδα εδώ και αρκετά χρόνια υπάρχει μια τάση παραμερισμού της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης, καθώς αυτή θεσπίστηκε με τον Ν. 3190/1955 κλείνοντας σήμερα 67 χρόνια λειτουργίας, με αποτέλεσμα παρά την προσπάθεια με τις τροποποιήσεις του νόμου για τον εκσυγχρονισμό της να μην μπορεί να συμβαδίσει με τις σύγχρονες ανάγκες που προκύπτουν στον επιχειρηματικό κόσμο.

Από την άλλη μεριά ένα με τον Ν. 4072/2012 θεσπίστηκε η μορφή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, η οποία αποτελεί τη δημοφιλέστερη εταιρική μορφή σήμερα. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Γ.Ε.ΜΗ. μία στις δύο εταιρείες που συστήνονται είναι Ι.Κ.Ε. και αυτό λόγω των σημαντικών πλεονεκτημάτων έναντι των άλλων εταιρικών μορφών, καθώς και των νομοθετικών «κενών» που επιτρέπουν μία μεγαλύτερη επιχειρηματική ευελιξία. Η ίδρυση του νέου αυτού τύπου εταιρείας δημιουργήθηκε με σκοπό να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως προκύπτει και από τα επίσημα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, καθώς οι ελληνικές επιχειρήσεις είναι μικρού ή μεσαίου μεγέθους στην πλειοψηφία τους.

1.3 Σκοπός της Εργασίας

Ο σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να παρουσιάσει μία πλήρη εικόνα των εταιρικών τύπων στο ελληνικό σύστημα, ως προς την λειτουργία τους, το κεφάλαιο, τα πλεονεκτήματα, αλλά και ως προς τα μειονεκτήματα. Στην συνέχεια να αναλύσει μία μελέτη περίπτωσης επιλογής, από έναν νέο επιχειρηματία, ενός εταιρικού τύπου οι υπό συγκεκριμένες περιστάσεις – προϋποθέσεις.

1.4 Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα που θα προσπαθήσουν να απαντηθούν στην παρούσα εργασία αφορούν την διαδικασία και τις προϋποθέσεις σύστασης της κάθε εταιρικής μορφής, την λογιστική και φορολογική τους αντιμετώπιση στο ελληνικό σύστημα και στην συνέχεια τους καθοριστικούς παράγοντες που οδηγούν στην επιλογή μίας εταιρικής μορφής για το νέο επιχειρηματία.

Ειδικότερα:

- Η διαδικασία σύστασης του κάθε εταιρικού τύπου, τα έξοδα σύστασης, το κεφάλαιο σύστασης, ο τρόπος διοικήσεως της εταιρείας, τόσο εσωτερικά όσο και έναντι τρίτων, καθώς και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εταίρων.

- Η λογιστική και φορολογική αντιμετώπιση της κάθε εταιρικής μορφής. Οι λογαριασμοί που χρησιμοποιεί, τα βιβλία που τηρεί και ο τρόπος φορολόγησης της.

- Η περίληψη της διαδικασίας μετατροπής του κάθε εταιρικού τύπου

- Μελέτη περίπτωσης επιλογής εταιρικού τύπου στην Ελλάδα σήμερα, προβαίνοντας σε σύγκριση των χαρακτηριστικών των εταιρικών τύπων και ερμηνεύοντας την δημοφιλέστερη επιλογή βάσει στατιστικών στοιχείων.

1.5. Δομή της Διπλωματικής Εργασίας

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται μία γενική εισαγωγή στους εταιρικούς τύπους που θα αναλυθούν παρακάτω, ο σκοπός της διπλωματικής, η δομή της και τα ερευνητικά ερωτήματα που θα κληθούν να απαντηθούν.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στην βιβλιογραφική επισκόπηση. Πιο συγκεκριμένα μελέτες και έρευνες που αφορούν τους τύπους των εταιρικών μορφών και διάφορους προβληματισμούς περί αυτών.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην Ομόρρυθμη Εταιρεία και τα χαρακτηριστικά της. Η διαδικασία ίδρυσης της μέχρι την λύση της και το στάδιο εκκαθάρισης της.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία και τα χαρακτηριστικά της, στην διαφορά σύνθεσης της από την Ομόρρυθμη εταιρεία. Η ανάλυση της εταιρείας εκτείνεται μέχρι το στάδιο της λύσης και εκκαθάρισης της.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύεται η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, η οποία αποτελεί και μία από τους πιο παλιούς τύπους εταιρείας στο ελληνικό σύστημα.

Στο έκτο κεφάλαιο αναφέρεται όλες η διαδικασία και οι προϋποθέσεις ίδρυσης της Ανώνυμης Εταιρείας, καθώς και ο τρόπος διαχείρισης και εκπροσώπησης της.

Στο έβδομο κεφάλαιο παρατίθενται όλες οι προϋποθέσεις σύστασης μίας Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, ο τρόπος διαχείρισης, το κεφάλαιο καθώς και η λύση και εκκαθάριση της.

Στο όγδοο κεφάλαιο αναλύεται μία μελέτη περίπτωσης σύστασης εταιρείας στην καταλληλότερη μορφή στο ελληνικό σύστημα σήμερα κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες. Συνακόλουθα, ερμηνεύονται τα στατιστικά στοιχεία που καθιστούν την Ι.Κ.Ε. την δημοφιλέστερη εταιρική μορφή τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα.

Κεφάλαιο 2

Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1 Βιβλιογραφική Επισκόπηση (Ε.Π.Ε.)

Οι Brake και van Duuren επεξηγούν πως το 2008, από τις μικρομεσαίες εταιρείες μόνο ένα 8% εμπλέκονται σε διασυνοριακή δραστηριότητα λόγω των εμποδίων στην ελεύθερη κίνηση των υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το 2014, εισήγαγε πρόταση για την υιοθέτηση μιας νέας εταιρικής μορφής, της Societas Unius Personae (SUP). Ο αιώτερος σκοπός της εν λόγω μορφής είναι να είναι ευκολότερο τόσο διαδικαστικά όσο και οικονομικά, η ίδρυση μιας εταιρίας στο εξωτερικό. Στην πράξη, κατά τη γνώμη τους, η επιλογή είναι καθαρή φορολογική. Προκειμένου να δουν κατά πόσο είναι χρήσιμη η εν λόγω πρόταση εξερευνούν στην ανάλυση τους παραπλήσιες εταιρικές μορφές και τους τρόπους σύστασης τους στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ολλανδία καθώς και το φορολογικό καθεστώς στις εν λόγω χώρες. Σύμφωνα με τη συγκριτική ανάλυση τους, ο ευρωπαϊκός νομοθετικός ανταγωνισμός καθιστά την επιλογή της εταιρίας του Ηνωμένου Βασιλείου ως την πιο συμφέρουσα επιλογή λόγω της περιορισμένης ευθύνης και της φορολογικής μεταχείρισης. Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποσκοπεί στο να εξαλείψει νομικά και διαδικαστικά ζητήματα με τα οποία έρχονται αντιμέτωπες εταιρίες όταν θέλουν να επεκταθούν στο εξωτερικό. Η εν λόγω μορφή (SUP) δεν θα έχει υπερεθνικό χαρακτήρα παρά θα συμβάλει στην εξάλειψη των περιορισμών στην ελευθερία ίδρυσης σε άλλα κράτη – μέλη. Η εν λόγω μορφή θα έχει την ίδια μορφή σε όλα τα κράτη-μέλη. (Ter Brake, Stephanie & van Duuren, Tom. ‘The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle’, European Company Law 12, (2015))

Ο Ron Harris υπενθυμίζει, μέσω μιας λεπτομερούς ιστορικής έρευνας ότι, μέχρι τα

μέσα του 19 αιώνα καμία νομοθεσία, καμία νομική – οικονομική επιστήμη, προέβλεπαν ότι οι εταιρείες θα είχαν μικρό μέγεθος ή θα ήταν ιδιωτικές. Μέχρι τότε οι εταιρείες χρησιμοποιούνταν μόνο για δημόσιους σκοπούς και για να αντλούν μετοχικό κεφάλαιο από το κοινό. Με την υιοθέτηση μιας νέας πρακτικής, ήτοι της ελευθερίας ίδρυσης και της περιορισμένης ευθύνης στην Αγγλία, σταδιακά μικρές ιδιωτικές επιχειρήσεις άρχισαν να εμφανίζονται και να αντικαθιστούν τις γνωστές ως οικογενειακές -ατομικές επιχειρήσεις. Πεδίο δράσης ήταν τομείς που οι δημόσιες επιχειρήσεις δεν δραστηριοποιούνταν ως τότε. (Ron Harris, ‘The Private Origins of the Private Company: Britain 1862-1907’, Oxford Journal of Legal Studies, 33 (2013)

Ο Larry E. Ribstein σε μια εξίσου ενδελεχή έρευνα για το καθεστώς της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), όταν αυτή άρχισε να καθιερώνεται ως τύπος στις Ηνωμένες Πολιτείες, αναφέρει τα κύρια χαρακτηριστικά της, τα οποία είναι παρόμοια σε όλα τα κράτη όπου υπάρχει αυτή η μορφή εταιρίας. (Larry E. Ribstein, ‘The Emergence of Limited Liability Company’, The Business Lawyer 51 (1995)

Η LLC γίνεται καλύτερα κατανοητή από την άποψη των τεσσάρων γενικών χαρακτηριστικών: 1. περιορισμένης ευθύνης 2. χαρακτηριστικά φόρου εταιρικής σχέσης 3. διαχείριση χαμαιλέοντα-δηλαδή, τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ κεντρικής και άμεσης διαχείρισης των μελών και 4. διατάξεις προστασίας πιστωτών. Τα χαρακτηριστικά αυτά με τη σειρά τους γίνονται περισσότερο κατανοητά υπό το πρίσμα της κατασκευής αυτού του μοντέλου στα ως τότε υπάρχοντα. Ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία του τύπου της Ε.Π.Ε. είναι ότι τα μέλη της δεν ευθύνονται προσωπικά για τα χρέη της εταιρείας. Παρόλο που υπήρχαν εναλλακτικοί τρόποι περιορισμού της ευθύνης ως τότε, αυτοί οι τρόποι συνήθως οδηγούσαν σε μεγάλες φορολογικές υποχρεώσεις, καθώς ο φόρος μπορούσε να επιβληθεί τόσο σε επίπεδο μετόχου όσο και εταίρου. Σημαντικό να αναφερθεί πως η πρώτη Ε.Π.Ε. στις ΗΠΑ ιδρύθηκε το 1977 στο Wyoming. Ο Daniel J. Sheridan αναφέρει ότι η Ε.Π.Ε. είναι μια καλή επιλογή λόγω της «ευκαμψίας» στην δυνατότητα διαμόρφωσης των οικονομικών και νομικών τους σχέσεων. (Daniel J. Sheridan, ‘S Corporation Limited Liability Companies: Pick your Paradigm’, Business Law TODAY (2017)

Οι Lewis Buzdrev αναφέρουν ότι η Societas Privata Europaea άλλως Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία κατασκευάστηκε ως λύση στα προβλήματα ίδρυσης, εγκατάστασης

και λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ενιαία αγορά. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι φέρνει αρκετά στην εταιρική μορφή της Ι.Κ.Ε. στην Ελλάδα που είναι γνωστή και ως εταιρία του ενός ευρώ που ιδρύθηκε σύμφωνα με τον νόμο 4072/2012. (Ter Brake, Stephanie & van Duuren, Tom. ‘The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle’, European Company Law 12, (2015)) Ter Brake, Stephanie & van Duuren, Tom. ‘The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle’, European Company Law 12, (2015)

Κεφάλαιο 3

Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο. Ε.)

3.1 Γενικά – Εισαγωγικά

Ο Νόμος 4072/2012 και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 249 ορίζει την Ομόρρυθμη Εταιρεία. Από τον ίδιο τον νόμο αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για μία προσωπική εταιρεία, δηλαδή λαμβάνεται υπόψη το προσωπικό στοιχείο τόσο των εταίρων ατομικά όσο και συλλογικά . Για την σύσταση της, απαιτείται η σύμβαση μεταξύ δύο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων (άρ.741ΑΚ) και η νομική της προσωπικότητα υφίσταται από την στιγμή που τηρηθούν οι όροι της δημοσιότητας και οι διαδικασίες που ορίζει ο νόμος (άρ.784ΑΚ).

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία αποκτά εμπορική ιδιότητα όταν ξεκινήσει να διενεργεί εμπορικές πράξεις. Χαρακτηριστικό της Ομόρρυθμης Εταιρείας είναι το γεγονός ότι οι εταίροι της ευθύνονται όλοι άμεσα, προσωπικά, απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Με αποτέλεσμα όταν πτωχεύει η εταιρεία πτωχεύουν και οι εταίροι της, όμως δεν συμβαίνει το ανάποδο δηλαδή όταν πτωχεύει ένας εταίρος δεν πτωχεύει και η εταιρεία.

3.2 Σύσταση

Αρχική προϋπόθεση για την σύσταση μίας ομόρρυθμης εταιρείας είναι η ύπαρξη δύο ή και περισσότερων προσώπων, είτε φυσικών είτε νομικών. Προϋπόθεση είναι τα φυσικά πρόσωπα να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους (άρ.187ΑΚ), ενώ η συμμετοχή προσώπου κάτω της ανωτέρω ηλικίας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας. Δεν χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την σύσταση της, αντιθέτως αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό. Στο καταστατικό της εταιρείας αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία των εταίρων, η επικεφαλίδα, ο τόπος και ο χρόνος που καταρτίζεται η σύμβαση. Στην επικεφαλίδα αναγράφεται η επωνυμία της εταιρείας, η οποία μπορεί να αποτελείται από το όνομα-επίθετο ενός η περισσότερων εταίρων ή το αντικείμενο της κυρίας επιχειρηματικής δραστηριότητας, και στις δύο περιπτώσεις υποχρεωτικά η επωνυμία συνοδεύεται από την φράση Ομόρρυθμη Εταιρεία ή σε συντομία Ο.Ε.(άρθρο 250 του Ν. 4072/2012).

Επιπλέον, στο καταστατικό πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά η έδρα και ο σκοπός της εταιρείας, καθώς και ο εκπρόσωπος της.(Νικόλαος Ρόκας,2001)

Κάθε μεταβολή των ανωτέρω επιφέρει τροποποίηση καταστατικού και ταυτόχρονη καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ.

Η εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα και μπορεί να διενεργήσει εμπορικές πράξεις εφόσον τηρηθούν οι όροι της δημοσιότητας που ορίζει ο νόμος (Παμπούκης,2001). Στην περίπτωση που η εταιρεία αρχίσει την εμπορική δραστηριότητα πριν από την καταχώριση της στο Γ.Ε.ΜΗ. αυτή θεωρείται ότι έχει ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα και χαρακτηρίζεται ως αδημοσίευτη Ο.Ε. και ο νόμος Ν.4072/2012 εφαρμόζεται αναλογικά.(Αντωνόπουλος,2012)

Αναφορικά με το κόστος σύστασης της εταιρείας, αυτό αποτελείται από το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης το οποίο ανέρχεται στα πενήντα (50) ευρώ, το τέλος καταχώρισης Γ.Ε.ΜΗ. του αρ.133 Ν. 4635/2019, το οποίο ανέρχεται στα δέκα (10) ευρώ και το τέλος ελέγχου επωνυμίας και διακριτικού τίτλου σε πανελλήνιο επίπεδο, το οποίο ανέρχεται στα τριάντα (30) ευρώ.(Ν.4635/2019)

Για την ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης της εταιρείας, οι εταίροι οφείλουν να

καταβάλουν την εισφορά σύστασης, αν κάποιος εταίρος δεν καταβάλει το μερίδιο εισφοράς του, οι υπόλοιποι εταίροι μπορούν να προβούν σε καταγγελία(άρ.743ΑΚ).

Στους εταίρους παρέχονται τόσο υποχρεώσεις όσο και δικαιώματα εντός της εταιρείας. Μία από τις πιο σημαντικές υποχρεώσεις είναι η απαγόρευση πράξεων από τον εταίρο, από τις οποίες βλάπτεται το εταιρικό συμφέρον της εταιρείας (άρ747ΑΚ). Παράλληλα, ο εταίρος έχει υποχρέωση πίστης απέναντι στην εταιρεία και στον κοινό της σκοπό, από την οποία υποχρέωση πηγάζει και εκείνη της διαφύλαξης των εταιρικών συμφερόντων. Αναφορικά με τα δικαιώματα των εταίρων εντός της εταιρείας αξίζει να αναφερθεί το δικαίωμα στον έλεγχο των εταιρικών υποθέσεων, το δικαίωμα καταγγελίας των εταιρικών συμβάσεων καθώς και το δικαίωμα τόσο στην περιουσία της εταιρείας όσο και στην διαδικασία της εκκαθάρισης της. Το δικαίωμα αίτησης λύσης της εταιρείας ενός εταίρου, επικαλούμενος κάποιον σπουδαίο λόγο, η οποία υποβάλλεται στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο.(Αρμενόπουλος, Απρίλιος 2022)

Τέλος, δικαίωμα στην εκπροσώπηση της εταιρείας, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό έχουν όλοι εταίροι, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο εκ του νόμου διαχειριστές. Ως διαχειριστές της εταιρείας εφόσον και πάλι δεν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη στο καταστατικό μπορούν να ενεργούν σε πράξεις διαχείρισης ατομικά και όχι συλλογικά όπως συμβαίνει σε άλλους τύπος εταιριών όταν η διαχείριση δεν προβλέπεται στο καταστατικό και πηγάζει από τον νόμο (άρ.267 Ν. 4072/2012).

3.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

Σύμφωνα με τον νόμο 4072/2012 και πιο συγκεκριμένα το άρθρο 249, οι εταίροι της εταιρείας ευθύνονται παράλληλα, απεριόριστα και εις ολόκληρον. Με αποτέλεσμα να μην υφίσταται κάποιος περιορισμός ως προς το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου. Οι εισφορές των εταίρων μπορούν να είναι είτε σε χρήμα, είτε σε είδος, είτε σε προσωπική εργασία του εταίρου, αρκεί να ανταποκρίνεται στο ύψος της συμφωνημένης τους συμμετοχής.

Ορισμένα στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα εισφοράς είναι:

- Μετρητά – Επιταγές.
- Περιουσιακά στοιχεία συγχωνευμένης εταιρείας.
- Εμπορεύματα αποτιμημένα στην αγοραία αξία τους.
- Αξία φήμης και πελατείας και δίπλωμα ευρεσιτεχνία.
- Χρήση πράγματος, συνήθως παγίου.
- Ακίνητα.
- Χρεόγραφα.
- Απαιτήσεις.

Και γενικότερα, οτιδήποτε μπορεί να αποτιμηθεί ως εισφορά για την κάλυψη του μεριδίου του εταίρου. Ακόμα και ο τυχόν συμψηφισμός των εξόδων ιδρύσεως που μπορεί να κατέβαλε ένας εκ των εταίρων, τα οποία έξοδα εμφανίζονται στο ενεργητικό της εταιρείας. (Αρμενόπουλος, 2012) (Νεγκάκης, 2016)

Αναφορικά με την μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων / εταιρικής συμμετοχής, αυτή πρέπει να προβλέπεται ρητά στο καταστατικό της εταιρείας ή να συμφωνούν όλοι οι εταίροι (άρ. 256 Ν. 4072/2012), καθώς πρόκειται για προσωπική εταιρεία, η οποία περιβάλλεται από το αίσθημα εμπιστοσύνης, σεβασμού και εκτίμησης μεταξύ των εταίρων. Στην περίπτωση που, η εταιρεία αποτελείται από δύο πρόσωπα και η αποχώρηση του ενός συνδυάζεται με την ταυτόχρονη συμμετοχή ενός άλλου νέου εταίρου, το γεγονός αυτό δεν επιφέρει την αυτοδίκαιη λύση της εταιρείας. Αλλά την τροποποίηση του καταστατικού της και στην συνέχεια την δημοσίευση του στο Γ.Ε.ΜΗ. Λόγοι μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων μπορεί να είναι:

- δωρεά (χαριστική αιτία)
- γονική παροχή (χαριστική αιτία)
- κληρονομιά (χαριστική αιτία)
- πώληση (επαχθής αιτία)

Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων εφόσον δεν εμπίπτει στα πλαίσια της επιχειρηματικής του δραστηριότητας. Έχει φορολογικό συντελεστή 20% στην υπεραξία που θα προκύψει, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που η μεταβίβαση γίνεται μεταξύ συγγενικών προσώπων α' ή β' βαθμού όπου στην περίπτωση αυτή ο συντελεστής διαμορφώνεται στο 5% ή στο 10%

αντίστοιχα (άρ.42^Απαρ.2 Ν.4172/2013). (Νεγκάκης,2016)

Η μεταβολή του εταιρικού κεφαλαίου της ομόρρυθμης εταιρείας γίνεται με απόφαση των εταίρων που το κατέχουν και η απόφαση αυτή προκύπτει ανάλογα με τις ανάγκες της εταιρείας. Η μεταβολή του εταιρικού κεφαλαίου είτε αυτή είναι αύξηση ή μείωση δεν υπόκειται σε κάποιον περιορισμό έναντι των τρίτων, καθώς οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον με την προσωπική τους περιουσία, ανεξάρτητα από το ύψος της εταιρικής τους συμμετοχής.

Σε μια ενδεχόμενη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας είναι σημαντικό να διατηρηθεί η αναλογία των εταίρων ως προς την συμμετοχή τους στο κεφάλαιο. Η αύξηση του κεφαλαίου της εταιρείας μπορεί να πραγματοποιηθεί με τους εξής τρόπους:

- πρόσθετες εισφορές (οι οποίες δημιουργούν υποχρέωση καταβολής φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%)
- η κεφαλαιοποίηση αποθεματικών
- η κεφαλαιοποίηση κερδών
- η κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας από αναπροσαρμογή των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού
- η περίπτωση απορρόφησης από άλλη εταιρεία

Από την άλλη μεριά, η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, η οποία κατά κύριο λόγο οφείλεται στην αποχώρηση κάποιου εταίρου ή στην ύπαρξη πλεονάζοντος κεφαλαίου, υπόκειται σε σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων. Και η αύξηση και η μείωση εταιρικού κεφαλαίου επιτυγχάνονται με την αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού.(Νεγκάκης,2016)

3.4 Διαχείριση και Εκπροσώπηση

Η Διαχείριση και Εκπροσώπηση στην ομόρρυθμη εταιρεία μπορεί να είναι είτε καταστατική, δηλαδή να τον τρόπο και τις αρμοδιότητες να τις ορίζει η εταιρική σύμβαση, είτε εκ του νόμου, δηλαδή να ρυθμίζεται από τον νόμο. Στην καταστατική διαχείριση μπορεί να ορίζεται ένας διαχειριστής ο οποίος θα πρέπει να είναι εταίρος της εταιρείας και όχι κάποιος τρίτος, καθώς πρόκειται για προσωπική εταιρεία(άμεση σύνδεση εταίρου με την εταιρεία). Η εταιρική σύμβαση μπορεί να θέτει κάποιους

περιορισμούς στον διαχειριστή ως προς τις εξουσίες του (ολικούς ή μερικούς αποκλεισμούς). Για παράδειγμα να υποχρεούται, πριν συνομολογήσει κάποια δανειακή σύμβαση με κάποιο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, να λάβει την σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων. Από την άλλη μεριά, στην διαχείριση εκ του νόμου ή νόμιμη διαχείριση, διαχειριστές καθίστανται όλοι οι εταίροι (άρ.254 -257 Ν.4072/2012) και μπορεί να ενεργεί ο καθένας χωριστά για λόγους ταχείας σύναψης συναλλαγών (αρχή της ατομικής διαχείρισης). Στην περίπτωση που κάποιος εταίρος – διαχειριστής εναντιώνεται στην ενεργεία μίας πράξης, πριν από την εκτέλεση της, ο διαχειριστής οφείλει να μην την τελέσει. Παρ' όλ' αυτά, αν ο διαχειριστής εν τέλει προβεί στην πράξη όπου κάποιος εταίρος διαχειριστής εναντιώθηκε, η εναντίωση αυτή δεν επιδρά στο κύρος της πράξης (ΑΠ Απόφαση 1333 / 2017). Γεννάται μόνο υποχρέωση αποζημίωσης, ενδεχομένως, αν η τέλεση της πράξης αποτελεί παράβαση της προς τα έσω διαχειριστικής εξουσίας του εταίρου. Οι εταίροι έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα λογιστικά βιβλία της εταιρείας ώστε να προβούν σε έλεγχο, καθώς και ο διαχειριστής έχει ως υποχρέωση πληροφόρησης σχετικά με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων με συνακόλουθη υποχρέωση λογοδοσίας. Η ανάκληση καταστατικού διαχειριστή μπορεί αν επιτευχθεί με λήψη ομόφωνης απόφασης από τους λοιπούς εταίρους, ένεκα σπουδαίου λόγου, η οποία απευθύνεται στον διαχειριστή και επιφέρει τα αποτελέσματά της αμέσως μετά την λήψη της από αυτόν. Σε αυτήν την περίπτωση αναβιώνει η νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση.(Ρόκας,2001)(Αντωνόπουλος,2012)

3.5 Φορολόγηση της Ομόρρυθμης Εταιρείας

Στην Ομόρρυθμη Εταιρεία τηρούνται κατά κύριο λόγο τα βιβλία δεύτερης κατηγορίας. Στα βιβλία αυτά τα ποσά της εισφοράς σε χρήματα των εταίρων καταγράφονται σε μία στήλη από την πλευρά των εσόδων και για κάθε εταίρο χωριστά, ενώ στο τέλος του βιβλίου καταγράφονται οι εισφορές των εταίρων σε είδος, επίσης κάθε εταίρου χωριστά. Ο εταιρικός φόρος είναι ο φόρος που επιβάλλεται από το κράτος

στα κέρδη της επιχείρησης. Τα κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 22% και η προκαταβολή φόρου για τα 3 πρώτα έτη με ποσοστό 40% και 80% μετά το πέρας των τριών πρώτων χρόνων.

3.6 Λύση και Εκκαθάριση

Η διάρκεια του εταιρικού σκοπού της ομόρρυθμης εταιρείας μπορεί να είναι ορισμένη ή αορίστου χρόνου. Στην περίπτωση της ορισμένης διάρκειας, η οποία αναγράφεται στο καταστατικό, και εφόσον αυτή παρέλθει η εταιρεία αυτοδίκαια θα λυθεί και θα εισέρθει στο στάδιο της εκκαθάρισης. Στην περίπτωση αυτή, οι εταίροι δεν χρειάζεται να προβούν σε κάποια συγκεκριμένη ενέργεια (απόφαση, δημοσίευση κ.α.). Από την άλλη μεριά, η λύση της εταιρείας μπορεί να επέλθει και για τους εξής λόγους :

- λόγω νόμιμης ή απαγόρευσης με δικαστική απόφαση, η οποία θα πρέπει να έχει τελεσιδικήσει, ή κήρυξης πτώχευσης εταίρου έκτος αν η υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στο καταστατικό και η σύνθεση της εταιρείας αποτελείται από τουλάχιστον τρεις εταίρους.

- με κοινή απόφαση όλων των εταίρων σε περίπτωση τόσο πριν να επέλθει η διάρκεια λήξης του εταιρικού της σκοπού όσο και στις περιπτώσεις όπου η διάρκεια της εταιρείας είναι αορίστου χρόνου.

- κατόπιν καταγγελίας ενός ή περισσότερων εταίρων ανεξαρτήτως χαρακτηρισμού της εταιρείας ως ορισμένου ή αορίστου χρόνου, αρκεί να συντρέχει σπουδαίος λόγος, ο οποίος προβάλλεται στο αρμόδιο δικαστήριο. (π.χ. η διενέργεια ανταγωνιστικών πράξεων, ασυμφωνία των εταίρων κ.α.)

- λόγω θανάτου ενός εκ των εταίρων, εκτός αν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση και προβλέπεται τόσο η κληρονομική διαδοχή όσο και η αυτοδίκαιη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων του θανόντος αναλογικά στους υπόλοιπους εταίρους. Σε αυτήν την περίπτωση οι εναπομείναντες εταίροι θα πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο.

Μετά την λύση της εταιρείας, η εταιρεία εισέρχεται στο στάδιο της εκκαθάρισης. Στην εκκαθάριση γίνεται ρευστοποίηση της υπάρχουσας περιουσίας, είσπραξη των απαιτήσεων και εξόφληση των υποχρεώσεων της εταιρείας. Εφόσον, υλοποιηθούν και τα τρία και υφίσταται υπόλοιπο της εταιρείας, αυτό διανέμεται στους εταίρους. Την εκκαθάριση αν προβλέπεται στο καταστατικό την αναλαμβάνει ένας ή και περισσότεροι εταίροι, οι οποίοι ονομάζονται εκκαθαριστές. Αν δεν υπάρχει πρόβλεψη στο καταστατικό για τον διορισμό εκκαθαριστή, τότε εκκαθαριστές είναι όλοι οι εταίροι της εταιρείας και λειτουργούν συλλογικά. Εκκαθαριστές αν δεν ορίζονται στο καταστατικό μπορεί να διοριστούν και με το ιδιωτικό συμφωνητικό λύσης (διαλυτικό της εταιρείας). Αν υπάρχει διαφωνία των εταίρων ως προς τον διορισμό του εκκαθαριστή τότε αυτός διορίζεται ύστερα από αίτηση από το αρμόδιο δικαστήριο. Ως εκκαθαριστής μπορεί να οριστεί και τρίτο πρόσωπο και όχι αποκλειστικά κάποιος εταίρος, πρακτική που τυγχάνει εφαρμογής κατά κύριο λόγο στον διορισμό εκκαθαριστή από το αρμόδιο δικαστήριο. Στο στάδιο της εκκαθάρισης επιστρέφονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εισήχθησαν την εταιρεία στους εταίρους. Ακολουθεί η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας και η είσπραξη των απαιτήσεων, με σκοπό να εξοφληθούν οι υποχρεώσεις της. Έπειτα ακολουθεί και εφόσον υφίσταται αναλογική διανεμητική του υπολοίπου στους εταίρους.(Αντωνόπουλος,2016) (Αρμενόπουλος, Μάρτιος 2022)

Όταν η εταιρεία βρίσκεται στο στάδιο της εκκαθάρισης υποχρεούνται οι εκκαθαριστές να προσθέσουν στην επωνυμία τις λέξεις « υπό εκκαθάριση». Όσο διαρκεί η εκκαθάριση η εταιρεία εξακολουθεί να υπάρχει τόσο ως εταιρικός δεσμός, όσο και ως νομικό πρόσωπο με βασικό σκοπό την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης. Η παραγραφή των αξιώσεων κατά των εταίρων είναι 5ετής και με εκκίνηση την καταχώριση λύσης της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ., εκτός αν η αξίωση κατά της εταιρείας υπόκεινται σε βραχύτερη παραγραφή (άρ.268 - 269 Ν.4072/2012). Τέλος, αφού ολοκληρωθεί το στάδιο της εκκαθάρισης, η εταιρεία διαγράφεται από το Γ.Ε.ΜΗ. ύστερα από αίτηση του εκκαθαριστή ή ενός από τους εταίρους. Τα βιβλία και τα έγγραφα της εταιρείας παραδίδονται προς φύλαξη σε έναν από του εταίρους ή σε τρίτο πρόσωπο, και σε περίπτωση διαφωνίας των εταίρων προς την φύλαξη, τότε ο εταίρος ή ο τρίτος ορίζεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρ.268 ν. 4072/2012).(Νεγκάκης,2016)

3.7 Μετατροπή

Ως μετατροπή νοείται η μεταβολή του νομικού τύπου της εταιρείας με τροποποίηση του καταστατικού, χωρίς εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων της και με τη διατήρηση της νομικής προσωπικότητας της. (άρ.104 ν. 4601/19). Με αποτέλεσμα να μεταβάλλεται ο νομικός τύπος της εταιρείας χωρίς όμως να θίγεται η ουσία της νομικής προσωπικότητας και ούτε να καταλύεται η ήδη αποκτηθείσα νομική προσωπικότητα. Αναφορικά με το ύψος του κεφαλαίου της μετατραπείσας ομόρρυθμης εταιρείας, θα πρέπει να είναι το λιγότερο ίσο προς την θετική καθαρή θέση της μετατρεπόμενης εταιρείας, που αναφέρεται στην έκθεση εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων της.

Με πιο απλά λόγια, το κεφάλαιο της εταιρείας υπό τον νέο εταιρικό τύπο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο, χωρίς νέες εισφορές, από το ποσό που προκύπτει, αν από την συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων της υπό μετατροπή εταιρείας αφαιρεθούν οι υποχρεώσεις. Εφόσον το κεφάλαιο της εταιρείας με τη νέα νομική της μορφή υπολείπεται από το ελάχιστο όριο που προβλέπεται από το νόμο ή το καταστατικό για την εταιρεία αυτή, η διαφορά καλύπτεται με νέες εισφορές. Η απόφαση των εταίρων στην ομόρρυθμη εταιρεία για την μετατροπή της λαμβάνεται με ομοφωνία, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην εταιρική της σύμβαση. Στην περίπτωση που το καταστατικό προβλέπει πλειοψηφική απόφαση για την μετατροπή, τότε ο εταίρος που αντιτάσσεται εξοπλίζεται με δικαίωμα εξόδου από την εταιρεία. Το δικαίωμα εξόδου δεν μπορεί να περιοριστεί από καταστατική πρόβλεψη. (άρθ. 121 § 3 ν. 4601/19).

Η μετατροπή πρέπει να δημοσιευτεί στο Γ.Ε.ΜΗ., όπου από την στιγμή της δημοσίευσης της επέρχονται αυτοδίκαια συγκεκριμένα αποτελέσματα. Τέλος, υπάρχουν και περιπτώσεις αυτοδίκαιης μετατροπής της ομόρρυθμης εταιρείας, όπως στην περίπτωση την οποία εισέρχεται στην εταιρεία ένας νέος εταίρος με την ιδιότητα του ετερόρρυθμου εταίρου τότε η εταιρεία μετατρέπεται αυτοδίκαια σε Ετερόρρυθμη Εταιρεία, ή και όταν η ιδιότητα ενός ομόρρυθμου εταίρου μετατρέπεται σε ετερόρρυθμου εταίρου, τότε αυτοδίκαια η εταιρεία μετατρέπεται σε Ετερόρρυθμη.

(Rechtsformwechselnde Umwandlung/Umwandlung kraft Gesetzes)

Κεφάλαιο 4

Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)

4.1 Γενικά – Εισαγωγικά

Η ετερόρρυθμη εταιρεία ανήκει όπως και η ομόρρυθμη εταιρεία στις προσωπικές εταιρείες. Για αυτόν τον λόγο, έχει αρκετές ομοιότητες με την ομόρρυθμη εταιρεία και λίγες διαφορές αλλά αυτό χωρίς να σημαίνει ότι δεν είναι καθοριστικής σημασίας στον τρόπο επιλογής σύστασης ενός εκ των δύο εταιρικών μορφών. Η ετερόρρυθμη εταιρεία σε αντίθεση από την ομόρρυθμη εταιρεία συστήνεται με δύο διαφορετικές ιδιότητες των εταίρων. Αυτή είναι και η βασική διαφορά μεταξύ των δύο εταιρειών, η οποία καθορίζει και την επιλογή του νέου επιχειρηματία στην εταιρική μορφή που θα επιλέξει. Για την σύσταση της ετερόρρυθμης εταιρείας απαιτείται η σύμπραξη μεταξύ τουλάχιστον δύο εταίρων, όπου ένας τουλάχιστον θα καθίσταται ετερόρρυθμος και ένας ομόρρυθμος εταίρος.

Η βασική διαφορά του ετερόρρυθμου εταίρου από τον ομόρρυθμο εταίρο είναι το γεγονός ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται για τα χρέη της εταιρείας έως του ποσού της εισφοράς του, δηλαδή του μεριδίου που κατέχει, ενώ ο ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται απεριόριστα και εις ολόκληρον αναφορικά με τα χρέη της εταιρείας. Στην ετερόρρυθμη εταιρεία, ο ετερόρρυθμος εταίρος είναι ίσος ως προς τον ομόρρυθμο εταίρο αναφορικά με τις εσωτερικές σχέσεις της εταιρείας, δηλαδή στα κέρδη, στις εισφορές κ.α., όμως ως προς την εκπροσώπηση και διαχείριση της εταιρείας ο ετερόρρυθμος εταίρος απαγορεύεται να συμμετέχει. Στην περίπτωση που προβεί σε πράξεις εκπροσώπησης ή διαχείρισης, τότε αντιμετωπίζεται ως ομόρρυθμος εταίρος και η ευθύνη του μετατρέπεται σε απεριόριστη και εις ολόκληρον. Κύριο χαρακτηριστικό της ετερόρρυθμη εταιρείας είναι ότι το γεγονός ότι αποτελεί μικτού

είδους εταιρείας, δηλαδή είναι προσωπική σε σχέση με τον ομόρρυθμο εταίρο και κεφαλαιουχική ως προς τον ετερόρρυθμο εταίρο.

Υπάρχουν δύο είδη ετερόρρυθμων εταιρειών. Η απλή ετερόρρυθμη εταιρεία και η κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία. Στην πρώτη περίπτωση τα εταιρικά μερίδια των εταίρων δεν μεταβιβάζονται παρά μόνο με την συγκατάθεση όλων των εταίρων και την ρητή πρόβλεψη στο καταστατικό της εταιρείας. Στην κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία τα μερίδια των εταίρων μεταβιβάζονται όπως οι μετοχές στην ανώνυμη εταιρεία. Βέβαια, αξίζει να σημειωθεί ότι επί του πρακτέου η κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία έχει εκλείψει πλέον από τις συναλλαγές, με συνέπεια να αναφερθούμε μόνο στην νομική μορφή της απλής ετερόρρυθμης εταιρείας. (Αντωνόπουλος, 2012)

4.2 Σύσταση

Για τη σύσταση της ετερόρρυθμης εταιρείας, όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο, αρκεί ένα από ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ των εταίρων. Για την σύστασης της ετερόρρυθμης εταιρείας πρέπει να συνταχθεί καταστατικό, το οποίο θα έχει ως ελάχιστο περιεχόμενο τα ονόματα των εταίρων, τα πλήρη στοιχεία τους, την επωνυμία, τον σκοπό της εταιρείας, την έδρα της, καθώς και τον εκπρόσωπο – διαχειριστή της (άρ.251 – 271 ν.4072/2012). Στην περίπτωση μη αναγραφής, εντός του καταστατικού, του τρόπου διαχείρισης τότε αυτός αναπληρώνεται από τον νόμο και καθίσταται εκ του νόμου διαχείριση ή νόμιμη διαχείριση.

Σημαντική διευκρίνηση είναι η απαγόρευση που τίθεται στην ετερόρρυθμη εταιρεία αναφορικά με τον ετερόρρυθμο εταίρο και την επωνυμία. Ο ετερόρρυθμος εταίρος απαγορεύεται από τον νόμο να συμπεριλαμβάνεται στην επωνυμία, στην περίπτωση που συμπεριληφθεί, τότε αντιμετωπίζεται ως ομόρρυθμος εταίρος με αποτέλεσμα να ευθύνεται απεριόριστα και εις ολοκλήρον για τα χρέη της εταιρείας (άρ.272 ν.4072/2012). Η επωνυμία μπορεί να αποτελείται τόσο από το όνομα των ομόρρυθμων

εταίρων όσο και από το αντικείμενο δραστηριότητας της εταιρείας. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις η αναγραφή των λέξεων «ετερόρρυθμη εταιρεία» ή εν συντομία «Ε.Ε.» καθίσταται υποχρεωτική.

Το κόστος σύστασης της ετερόρρυθμης εταιρείας δεν εμφανίζει καμία διαφοροποίηση ως προς το κόστος σύστασης της Ομόρρυθμη Εταιρείας που αναλύθηκε ανωτέρω . Για την ολοκλήρωση της σύστασης της εταιρείας, η εταιρεία πρέπει να υποβληθεί όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία, στις διατυπώσεις δημοσιότητας, δηλαδή στη δημοσιότητα που προβλέπεται στο Γ.Ε.ΜΗ. για την απόκτηση νομικής προσωπικότητας ως ετερόρρυθμη εταιρεία (άρ.273 ν.4072/2012)(Νεγκάκης,2016). Τέλος, όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία η σύσταση μπορεί να γίνει διαδικτυακά μέσω της πλατφόρμας Υ.Μ.Σ. του Γ.Ε.ΜΗ, χωρίς μετάβαση σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία και δεν απαιτείται συγκεκριμένο ελάχιστο ύψος κεφαλαίου για να συσταθεί, όπως αντίθετα απαιτείται σε άλλες νομικές μορφές εταιρειών.(Ν.4919/2022)

4.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

Στο εταιρικό κεφάλαιο ο ετερόρρυθμος εταίρος μπορεί να συμμετέχει τόσο με χρηματικά διαθέσιμα όσο και με είδος (π.χ. ακίνητα ή και κινητά). Το δικαίωμα του στα κέρδη είναι εντελώς όμοιο με το δικαίωμα του ομόρρυθμου εταίρου, όμως στην περίπτωση που η εταιρεία αποκτήσει υποχρεώσεις – χρέη, ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται αποκλειστικά μέχρι το ποσό της συμμετοχής του, εκτός αν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στο καταστατικό της εταιρείας το οποίο διακατέχεται από την ελευθερία των συμβάσεων. Βέβαια, δεν συνηθίζεται στην πράξη να ορίζεται ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου για πόσα μεγαλύτερα του ποσού της εισφοράς του(άρ.273ν.4072/2012). Αναφορικά, με τα εταιρικά μερίδια αυτά μπορούν να μεταβιβαστούν μόνο με σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων. Αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι ο νεοεισερχόμενος ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται και για τα προ εισόδου του χρέη της εταιρείας. Τα στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα εισφοράς είναι όμοια με αυτά που αναλύθηκαν ανωτέρω για την ομόρρυθμη εταιρεία. Τέλος από τα παραπάνω προκύπτει πως ο ετερόρρυθμος εταίρος αναφορικά με τα χρέη και τις υποχρεώσεις που μπορούν να προκύψουν στα πλαίσια των εμπορικών πράξεων της εταιρείας, βρίσκεται σε ευνοϊκότερη θέση έναντι του ομόρρυθμου εταίρου, όμως

όπως θα αναλυθεί και παρακάτω στις προς τα έξω σχέσεις της εταιρείας, δηλαδή στις σχέσεις τρίτων με την εταιρεία ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής. Στην περίπτωση που προβεί σε ενέργειες που εμπίπτουν στα πλαίσια διαχείρισης, τότε θα αντιμετωπιστεί ως ομόρρυθμος εταίρος, με αποτέλεσμα η ευθύνη του να μετατραπεί σε ευθύνη ομόρρυθμου εταίρου. (Αρμενόπουλος, Δεκέμβριος 2020)(Νεγκάκης,2016)

4.4 Διαχείριση και Εκπροσώπηση

Στην ετερόρρυθμη εταιρεία η εξουσία διαχείρισης και εκπροσώπησης ανήκει στους ή στον ομόρρυθμο εταίρο, όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία. Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, ο ετερόρρυθμος εταίρος ή ετερόρρυθμοι εταίροι δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στον τρόπο διαχείρισης της εταιρείας, ούτε στις λήψεις αποφάσεων ακόμα και εντός της επιχείρησης, εκτός αν υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη στο καταστατικό για τις εσωτερικές αποφάσεις της εταιρείας. Κατά συνέπεια, δεν έχει δικαίωμα εναντίωσης σε πράξη που ενεργεί άλλος διαχειριστής εταίρος, εκτός αν η πράξη υπερβαίνει τη συνήθη διαχείριση, εν αντιθέσει με την ομόρρυθμη εταιρεία όπου κάθε εταίρος μπορεί να αντιταχθεί σε πράξη διαχείρισης άλλου εταίρου, ο οποίος με αποτέλεσμα οφείλει να μην τελέσει. Στην περίπτωση που προβεί σε διαχειριστικές πράξεις ένας ετερόρρυθμος εταίρος, αυτός για κάθε πράξη που τέλεσε ευθύνεται ως ομόρρυθμος εταίρος. Υπάρχει βέβαια η δυνατότητα πριν προβεί στην πράξη διαχείρισης να γνωστοποίηση στον τρίτο την ιδιότητα του ως ετερόρρυθμος εταίρος στην εταιρεία. Ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει δικαίωμα ελέγχου των εταιρικών λογαριασμών και δικαίωμα πρόσβασης στα λογιστικά βιβλία της εταιρείας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου είναι μεν περιορισμένη, δηλαδή εκτείνεται στο ποσό της εισφοράς του, όμως η ατομική του περιουσία δύναται να δεσμευτεί ώστε να την καταβάλει. Αντιλαμβανόμαστε με αυτόν τον τρόπο, ότι η ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου δεσμεύεται δυσκολότερα σε σχέση με αυτή του ομόρρυθμου. (Ν.4072/2012) (Αντωνόπουλος,2012)

4.5 Φορολόγηση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας

Η φορολογία στην ετερόρρυθμη εταιρεία είναι όμοια με την φορολογία στην ομόρρυθμη εταιρεία, καθώς και οι δύο νομικές μορφές εταιρειών υπάγονται στις προσωπικές εταιρείες. Τα κέρδη της εταιρείας φορολογούνται με συντελεστή 22% και η προκαταβολή φόρου για τα πρώτα 3 έτη από την σύσταση της εταιρείας υπόκειται σε συντελεστή 40%. Μετά το πέρας των τριών ετών ο συντελεστής της προκαταβολής φόρου ανέρχεται στο 80%. Ο συντελεστής στα διανεμόμενα κέρδη από το 2019 μειώθηκε από το 10% στο 5%.

Στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία τηρούνται κατά κύριο λόγο τα βιβλία δεύτερης κατηγορίας. Στα βιβλία αυτά τα ποσά της εισφοράς σε χρήματα των εταίρων καταγράφονται σε μία στήλη από την πλευρά των εσόδων και για κάθε εταίρο χωριστά, ενώ στο τέλος του βιβλίου καταγράφονται οι εισφορές των εταίρων σε είδος, επίσης κάθε εταίρου χωριστά.

4.6 Λύση και Εκκαθάριση

Όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία, έτσι και στην ετερόρρυθμη εταιρεία, αφού παρέλθει η διάρκεια της εταιρείας, εφόσον είναι ορισμένου χρόνου, ή μία εκ των περιπτώσεων που οδηγούν στην «διάλυση» της εταιρείας, ακολουθεί το στάδιο της λύσης και εκκαθάρισης της εταιρείας. Η διαδικασία λύσης της ετερόρρυθμης εταιρείας, καθώς και τα αποτελέσματα της είναι όμοια με εκείνα της ομόρρυθμης εταιρείας. Οι λόγοι λύσης της αορίστου διάρκειας ετερόρρυθμης εταιρείας είναι, οι οποίοι διαφέρουν από την ομόρρυθμη εταιρεία είναι οι εξής:

- Στην περίπτωση της αποχώρησης ο μοναδικός ετερόρρυθμος εταίρος, και η εταιρεία αποτελείται από δύο πρόσωπα, τότε όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία επέρχεται η λύση της εταιρείας. Όμως, στην περίπτωση που αποχωρήσει ο μοναδικός ετερόρρυθμος εταίρος και οι εναπομείναντες εταίροι είναι τουλάχιστον δύο

ομόρρυθμοι, τότε η εταιρεία αυτοδικαία μετατρέπεται σε ομόρρυθμη εταιρεία.

-Από την άλλη πλευρά, στην περίπτωση που αποχωρήσει ο μοναδικός ομόρρυθμος εταίρος και στην εταιρεία εναπομένουν μόνο εταίροι με την ιδιότητα του ετερόρρυθμου εταίρου, τότε επέρχεται η λύση της εταιρείας αυτοδικαίως. Αυτό συμβαίνει ακόμα και στην περίπτωση θανάτου του μοναδικού ομόρρυθμου εταίρου. Βέβαια στην περίπτωση που δεν είναι ο μοναδικός ομόρρυθμος εταίρος είτε στην μία περίπτωση είτε στην άλλη, η εταιρεία δεν λύεται.

-Επίσης, η εταιρεία λύεται με την καταγγελία της εταιρείας από τον ετερόρρυθμο εταίρο αυτοδικαία.

Στο στάδιο της εκκαθάρισης, εκκαθαριστές ορίζονται όλοι οι εταίροι, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση της εταιρείας. Ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει δικαίωμα να ασκήσει τα καθήκοντα εκκαθαριστή σε αντίθεση με ότι αναφέρθηκε ανωτέρω στην εκπροσώπηση και διαχείριση της εταιρείας. Αναφορικά με το χρέος - ζήμια της εταιρείας, αν αυτό υπερβαίνει το ποσοστό συμμετοχής του ετερόρρυθμου εταίρου, τότε το υπόλοιπο πόσο μεταφέρεται στο ομόρρυθμους εταίρους.(Ν.4072/2012)(Αντωνόπουλος,2012)

4.7 Μετατροπή

Η διαδικασία μετατροπής της ετερόρρυθμης εταιρείας είναι όμοια με την διαδικασία μετατροπής της ομόρρυθμης εταιρείας. Διέπεται και αυτή από την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων. Για την μετατροπή της σε άλλου είδους εταιρικής μορφής απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού, ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων και τήρηση των κανόνων δημοσίευσης όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία. Οι δανειστές έχουν

προθεσμία ενός μήνα από την καταχώριση λύσης της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. για να εκφράσουν τις τυχόν αντιρρήσεις τους ως προς την μετατροπή της εταιρείας.

Η ετερόρρυθμη εταιρεία όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω είτε αυτοδίκαια είτε ως αποτέλεσμα της απόφασης των εταίρων μπορεί να μετατραπεί σε ομόρρυθμη εταιρεία. Βεβαία, σήμερα υφίσταται η τάση των προσωπικών εταιρειών να μετατρέπουν την εταιρική τους μορφή σε Ιδιωτική Κεφαλαιουχική εταιρεία. Πάραυτα, της δίνεται η δυνατότητα να μετατραπεί και σε Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης αλλά και σε Ανώνυμη Εταιρεία. Οι ανωτέρω μετατροπές μπορούν να γίνουν βέβαια και αντιστρόφως, δηλαδή από Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης σε Ετερόρρυθμη Εταιρεία, από Ανώνυμη εταιρεία σε Ετερόρρυθμη εταιρεία ύστερα από ομόφωνη απόφαση των μετόχων της, της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας σε Ετερόρρυθμη Εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση μετατροπής πρέπει να τηρηθούν και οι διαδικασίες και οι δημοσιεύσεις που προβλέπει ο νόμος, ώστε να επέλθουν τα αποτελέσματα της, τυχόν εκκρεμείς δίκες της ετερόρρυθμης εταιρείας συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρείας, χωρίς να επέρχεται η διακοπή τους.

(Ν.4072/2012) (Νεγκάκης,2016)(Αντωνόπουλος,2012)

Κεφάλαιο 5

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

5.1 Γενικά – Εισαγωγικά

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) καθιερώθηκε στην Ελλάδα με το Ν.3190/55. Όπως αναφέρει η ίδια νομική μορφή της, κύριο χαρακτηριστικό είναι η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο εταιρικό κεφάλαιο. Συνεπώς, με τη θεσμοθέτησή της προσέλκυσε κατά βάση μεσαίες επιχειρήσεις, κατά τις οποίες τόσο με μορφή προσωπικής εταιρείας όσο και με κεφαλαιουχικής ερχόντουσαν αντιμέτωποι με διάφορα μειονεκτήματα. Ενδεικτικά,

κύριο αρνητικό γνώρισμα των τύπων Ο.Ε. ή Ε.Ε. ήταν η απεριόριστη ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων ενώ σε μία ενδεχόμενη Α.Ε. το ελάχιστο κεφαλαίο που απαιτείται είναι ιδιαίτερα υψηλό για μία μεσαία επιχείρηση. Κατά αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκε η Ε.Π.Ε., η οποία, όπως θα εξεταστεί κατωτέρω, συνδυάζει χαρακτηριστικά γνωρίσματα προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών. Η Ε.Π.Ε. σήμερα διέπεται από το Ν.3190/55 όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4541/2018. Θα αναφερθούν περιληπτικά και οι δύο πιο πρόσφατες τροποποιήσεις της Ε.Π.Ε. με το σε σχέση με τη διάρκεια και τη λύση της εταιρείας. Αφού ειπωθούν τα καίρια σημεία της σύστασης μίας Ε.Π.Ε. θα αναλυθεί το εταιρικό κεφάλαιο και η διαχείριση-εκπροσώπηση της εταιρείας. Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί η φορολόγηση της Ε.Π.Ε. και τέλος θα εξεταστούν οι λόγοι λύσης και εκκαθάρισης της εταιρείας.(Νεγκάκης,2016)

5.2 Σύσταση

Η σύσταση της εταιρείας καθορίζεται στο Άρθρο 6 του Ν. 3190/1955 όπως τροποποιήθηκε από τον Ν.4541/2018. Συγκεκριμένα αναφέρεται στην παρ. 1 του Ν.4541/2018 ότι η εταιρική σύμβαση καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με πρότυπο καταστατικό. Συγκεκριμένα, πλέον η σύσταση της Ε.Π.Ε. γίνεται και αυτή με ηλεκτρονική κατάθεση των δικαιολογητικών και παράβολων μέσω της ιστοσελίδας της Υ.Μ.Σ. του Γ.Ε.ΜΗ. και ο ενδιαφερόμενος μπορεί να είναι ένας εκ των ιδρυτών της εταιρείας ή ο νόμιμος εκπρόσωπος και διαχειριστής ή ο πληρεξούσιος δικηγόρος. Η σύσταση της ΕΠΕ γίνεται μέσω της Υπηρεσίας Μίας Στάσης με το Ν. 4441/2016 και έπειτα. Προς διευκόλυνση της ίδρυσης της εταιρείας μπορεί να χρησιμοποιηθεί το πρότυπο καταστατικό το οποίο παρέχεται από την υπηρεσία και απαιτείται το ελάχιστο περιεχόμενο πληροφοριών της εταιρείας το οποίο θα αναλυθεί επιγραμματικά. Παρά ταύτα στην περίπτωση που εισφέρει οποιοσδήποτε εταίρος περιουσιακό στοιχείο για τη μεταβίβασή του απαιτείται ο συμβολαιογραφικός τύπος και όχι το πρότυπο καταστατικό. Αξιοσημείωτο είναι και η επιλογή πρόσθετου περιεχομένου στο πρότυπο καταστατικό με επιπλέον άρθρα και όρους χωρίς να είναι απαραίτητη ακόμα και σε αυτή την περίπτωση η συμβολαιογραφική πράξη. Συνοπτικά, τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρότυπο καταστατικό της Ε.Π.Ε., ήτοι οι ελάχιστες προϋποθέσεις ίδρυσης της εταιρείας αναφέρονται στο άρθρο 2 του άρθρου 6 του Ν. 3190/1955

(Κατάρτιση – περιεχόμενο εταιρικής σύμβασης) όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4541/2018 και είναι οι εξής:

- α) το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο, το επάγγελμα, τη διεύθυνση κατοικίας, την ηλεκτρονική διεύθυνση, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και τον αριθμό δελτίου ταυτότητας (Α.Δ.Τ.) ή διαβατηρίου των εταίρων,
- β) την εταιρική επωνυμία,
- γ) την ιδιότητα της εταιρείας ως περιορισμένης ευθύνης,
- δ) την έδρα της εταιρείας. Ως έδρα ορίζεται δήμος της ελληνικής επικράτειας,
- ε) το σκοπό της εταιρείας,
- στ) τη διάρκεια της εταιρείας. Η διάρκεια της εταιρείας είναι ορισμένου χρόνου και ορίζεται σε έτη,
- ζ) το κεφάλαιο της εταιρείας, τη μερίδα συμμετοχής, τα περισσότερα εταιρικά μερίδια κάθε εταίρου και βεβαίωση των ιδρυτών για την καταβολή του κεφαλαίου,
- η) το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, την αποτίμηση αυτών και το όνομα του εισφέροντος, καθώς και το σύνολο της αξίας των εισφορών σε είδος,
- θ) τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας.

Έχοντας τα παραπάνω στοιχεία και χαρακτηριστικά διαθέσιμα είναι εφικτή η σύσταση της Ε.Π.Ε. με τους δύο τρόπους που προαναφέρθηκαν παραπάνω.

Σε αυτό το σημείο είναι απαραίτητο να μνημονευτεί η τροποποίηση και ειδικότερα η προσθήκη του άρθρου 6 α (Διάρκεια εταιρείας) το οποίο προστέθηκε με το Ν. 4872/2021 και αναφέρει ότι η διάρκεια της εταιρείας μπορεί να είναι ορισμένου χρόνου ή αόριστη. Εάν είναι ορισμένης διάρκειας αυτή η ορίζεται στο καταστατικό της ενώ είναι αόριστη εφόσον ορίζεται επίσης ρητά ως αόριστη ή έχει παρέλθει ο χρόνος διάρκειας που έχει οριστεί στο καταστατικό και οι εταίροι δεν έχουν αποφασίσει τη λύση της εταιρείας. Προηγουμένως και προγενέστερα της τροποποίησης Η μεταβατική διάταξη του άρθρου 12 ν. 4541/2018 προέβλεπε ότι οι ΕΠΕ, οι οποίες έχουν ορίσει, πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού (ήτοι: την 31.05.2018) «...τη διάρκεια της εταιρείας ως αόριστη έχουν ημερομηνία λήξης την 31η Δεκεμβρίου 2021, εκτός αν, με τροποποίηση του καταστατικού τους πριν την τελευταία αυτή ημερομηνία, ορισθεί άλλη ημερομηνία λήξης αυτών, οπότε ημερομηνία λήξης τους θα είναι εκείνη που θα ορίζεται στο καταστατικό». Στη συνέχεια και μετά την ημερομηνία της 31/12/2021 εφόσον η διάρκεια οριζόταν ως αόριστη στη εταιρεία η διάρκεια έπρεπε να τεθεί σε εκκαθάριση ακολουθώντας τη διατύπωση του άρθρου 44 του Ν.3190/1955 παρ. (ε) το οποίο όριζε

ότι εφόσον παρέλθει η ημερομηνία λήξεως της εταιρείας η εταιρεία τίθεται σε εκκαθάριση (λύση της εταιρείας). Επίσης, ερωτήματα υπήρχαν σε σχέση με την ίδρυση μίας Ε.Π.Ε. μετά το πέρας της 31/12/2021 και εάν ήταν εφικτό να ορίσει αόριστη διάρκεια στο καταστατικό της. Συνεπώς ήταν μείζονος σημασίας να διευκρινιστεί είτε με τροποποίηση είτε με προσθήκη νομοθετικού πλαισίου και να λυθούν τα δύο παραπάνω θέματα όπως και έγινε με την προσθήκη του άρθρου 6^α του Ν. 4872/2021. Η δε παράγραφος (ε) του Ν. 3190/1955 που προαναφέρθηκε καταργήθηκε.

Στο άρθρο 2 του Ν. 3190/1955 όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4541/2018 διευκρινίζεται ο σχηματισμός της επωνυμίας της εταιρείας και συγκεκριμένα στο άρθρο 1 αναφέρεται ότι η επωνυμία μίας Ε.Π.Ε. σχηματίζεται από το όνομα ενός η περισσότερων εταίρων είτε από άλλες λεκτικές ενδείξεις η οποία μπορεί ολόκληρη ή εν μέρει να περιλαμβάνει και λατινικούς χαρακτήρες. Στην επόμενη παράγραφο του ίδιου άρθρου ορίζεται ρητά ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει να περιλαμβάνονται οι λέξεις «Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης» ή το ακρωνύμιο «Ε.Π.Ε.» και αναλόγως και στις διεθνείς συναλλαγές οι οποίες εκφράσεις εκφράζονται αντίστοιχα ως «Limited Liability Company ή L.L.C. ή LTD. Εάν η Ε.Π.Ε. που συστήνεται ή μεταγενέστερα της σύστασης διαμορφωθεί ως μονοπρόσωπη στην επωνυμία της πρέπει να περιλαμβάνεται η λέξη «Μονοπρόσωπη» ή αντίστοιχα για τις διεθνείς συναλλαγές «Single Member». Δεν είναι λίγες οι φορές που στις Ε.Π.Ε. συναντιέται το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας να ανήκει σε ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, είτε από τη σύσταση είτε από μία τροποποίηση εταιρικού κεφαλαίου.

Αναφορικά με το κόστος σύστασης της εταιρείας μέσω της Υ.Μ.Σ., αυτό αποτελείται από Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης, το οποίο είναι εξήντα (60) ευρώ, το τέλος καταχώρισης Γ.Ε.ΜΗ., το οποίο ανέρχεται στα δέκα (10) ευρώ και το τέλος ελέγχου επωνυμίας και διακριτικού τίτλου σε πανελλήνιο επίπεδο, το οποίο ορίζεται στα τριάντα (30) ευρώ. (άρ.113 Ν. 4635/2019)

5.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

Στο συγκεκριμένο θέμα κομβικό ρόλο είχε η θέσπιση του Ν.4541/2018. Με τον εν λόγω νόμο επήλθαν σημαντικές τροποποιήσεις που διαμόρφωσαν το εταιρικό

κεφάλαιο και τα αντικείμενα εισφορών όπως είναι σήμερα. Συγκεκριμένα θα παρατηρηθούν περισσότερες ευελιξίες ως προς τη διαμόρφωση του εταιρικού κεφαλαίου από τους εταίρους της εταιρείας. Αρχικά, ο Ν.4528/2018 τροποποίηση το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο που όριζε ο Ν.4111/2013. Συγκεκριμένα, ο Ν.4111/2013 όριζε ότι το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο ανέρχονταν στο ποσό των 2.400 ευρώ. Ο Ν.4541/2018 κατήργησε το συγκεκριμένο ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο και αντικατέστησε την παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν.3190/1955 ως εξής: «1. Το κεφάλαιο της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης καθορίζεται από τους εταίρους χωρίς περιορισμό. Σχηματίζεται είτε από μετρητά είτε από εισφορές σε είδος, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 [το εισφερόμενο στοιχείο να αποτελεί περιουσιακό αγαθό το οποίο είναι δεκτικό χρηματικής αποτίμησης] .» Παράλληλα αντικαταστάθηκε και το άρθρο 5 του Ν.3190/1955 το οποίο όριζε ότι το περιουσιακό αγαθό αποτελούσε περιουσιακό ως «δεκτικόν εμφανίσεως εν τω ισολογισμώ.». Με το Ν.4541/2018 αντικαταστάθηκε το περιουσιακό στοιχείο ως αγαθό το οποίο είναι δεκτικό χρηματικής αποτίμησης. Ουσιαστική αλλαγή ως προς το ένα εταιρικό μερίδιο επήλθε με τον Ν.4541/2018 όπου αντικατέστη την παρ.2 του άρθρου 4 του Ν. 3190/1955 ως εξής: «Κάθε εταίρος μετέχει στην εταιρεία μόνον με μία μερίδα συμμετοχής και με περισσότερα εταιρικά μερίδια, τα οποία αποτελούν την μερίδα συμμετοχής του, αν η εισφορά του είναι πολλαπλάσια του ελάχιστου ποσού της μερίδας συμμετοχής σύμφωνα με το καταστατικό. Τα εταιρικά μερίδια έχουν ονομαστική αξία ενός (1) τουλάχιστον ευρώ. Η ονομαστική αξία είναι ίση για όλα τα εταιρικά μερίδια.». Προηγουμένως ίσχυε η τροποποίηση του Ν.3190/1955 από τον Ν.4156/2013 όπου το άρθρο όριζε ότι «Κάθε εταίρος μετέχει στην εταιρεία μόνον με μία μερίδα συμμετοχής και με περισσότερα εταιρικά μερίδια, τα οποία αποτελούν την μερίδα συμμετοχής του, αν η εισφορά του είναι πολλαπλάσια του ελάχιστου ποσού της μερίδας συμμετοχής σύμφωνα με το καταστατικό». Σε κάθε περίπτωση σε μία Ε.Π.Ε. υπάρχουν τέσσερις προϋποθέσεις ως προς την εισφορά του εταιρικού κεφαλαίου:

Α) Η καταβολή του κεφαλαίου πραγματοποιείται κατά τη σύσταση της εταιρείας. Η τμηματικά καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου απαγορεύεται καθώς αντίκειται κατά του άρθρου 6 παρ. 2 περ. (ζ) του Ν. 3190/1955 όπου ορίζει ότι η εταιρική σύμβαση πρέπει να περιέχει μεταξύ άλλων και το εταιρικό κεφάλαιο. Σε διαφορετική περίπτωση εφαρμόζεται το άρθρο 7 του Ν. 3190/1955 και η σύσταση της εταιρείας είναι άκυρη.

Β) Δεν υπάρχει ελάχιστος περιορισμός ως προς το καταβλημένο κεφάλαιο κατά τη σύσταση της εταιρείας. Θεωρητικά, για παράδειγμα, μπορεί να είναι ακόμα και πενήντα ευρώ.

Γ) Το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε ίσα τμήματα που ονομάζονται εταιρικά μερίδια. Κάθε εταίρος μετέχει στην εταιρεία μόνο με μία μερίδα συμμετοχής και με περισσότερα εταιρικά μερίδια, τα οποία αποτελούν τη μερίδα συμμετοχής τους.

Δ) Το κεφάλαιο μπορεί να αποτελείται τόσο από χρηματικές εισφορές όσο και από εισφορές σε είδος. Εδώ να σημειωθεί ότι εισφορά σε είδος μπορεί να αποτελούν τα ακίνητα, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, πρώτες ύλες, εμπορεύματα, μετοχές, ομόλογα και εισπρακτέα γραμμάτια. Ως προς την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας αυτή πραγματοποιείται μόνο με δύο τρόπους: είτε από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία είτε κατά περίπτωση από δύο ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές που συντάσσουν την έκθεση αποτίμησης. Η εισφορά εργασίας στο κεφάλαιο μίας Ε.Π.Ε. γίνεται μόνο σε περίπτωση που το ορίζει ρητά και το προβλέπει το καταστατικό της εταιρείας με παρεπόμενες παροχές σε αντάλλαγμα της εισφοράς εργασίας. (Αλεξανδρίδου, 2000)

Ως προς το εταιρικό κεφάλαιο, αυτό χωρίζεται σε ίσα εταιρικά μερίδια τα οποία προσδιορίζουν το ποσοστό συμμετοχής των εταίρων στο εταιρικό κεφάλαιο. Όσο μεγαλύτερο το ποσοστό συμμετοχής ενός εταίρου τόσο περισσότερα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις αυτού. (Σπυρίδωνος, 2020) Για παράδειγμα, ως προς τα δικαιώματα το άρθρο 12 του Ν.3190/1955 ορίζει ότι το δικαίωμα ψήφου ενός εταίρου και στην παρ. 1 διευκρινίζει ότι ένα εταιρικό μερίδιο αντιστοιχεί σε μία ψήφο και τα περισσότερα εταιρικά μερίδια αντιστοιχούν σε ίσους ψήφους. Να σημειωθεί ότι σε αντίθεση με την Ανώνυμη εταιρεία τα εταιρικά μερίδια δεν θεωρούνται τίτλοι όπως οι μετοχές και συνεπώς δεν αποτελούν προϊόν αγοραπωλησίας. Συγκεκριμένα, η εταιρεία μπορεί να εκδώσει για τα εταιρικά μερίδια ένα αποδεικτικό έγγραφο που θα περιέχει την ιδιότητα και τη μερίδα του κάθε εταίρου, ήτοι μια συνολική απόδειξη της μερίδας συμμετοχής του. Το έγγραφο αυτό δεν έχει χαρακτήρα αξιόγραφου και αυτό πρέπει να αναγράφεται πάνω στην απόδειξη που παρέχεται στον εταίρο. Η μεταβίβαση δε εταιρικών μεριδίων είναι άνευ περιορισμού εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό της εταιρείας. Η αξία του εταιρικού μεριδίου χαρακτηρίζεται από την

ονομαστική, τη λογιστική ή εσωτερική και την τρέχουσα αξία οι οποίες υπολογίζονται ως εξής: Η ονομαστική αξία= Εταιρικό κεφάλαιο / Μεριδία. Η λογιστική αξία=(εταιρικό κεφάλαιο + αποθεματικά + κέρδη (ζημίες)) / Μεριδία και η τρέχουσα αξία=(αξία ενεργητικού + αξία φήμης – υποχρεώσεις) / Μεριδία. (Νεγκάκης,2016)

5.4 Διαχείριση, Διοίκηση και Εκπροσώπηση

Στην Ε.Π.Ε. η εταιρεία διοικείται από τη συνέλευση των εταίρων. Συγκεκριμένα, το άρθρο 14 του Ν.3190/1955 ορίζει ότι η συνέλευση των εταίρων είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Με άλλα λόγια οποιαδήποτε πράξη της Ε.Π.Ε. «περνάει» πρώτα από τη συνέλευση των εταίρων, από το μικρότερο έως το σημαντικότερο θέμα της. Περιορισμός στον τόπο της συνέλευσης δεν υπάρχει καθώς το άρθρο 10 παρ. 6 του Ν.3190/1955 αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο να διεξαχθεί η συνέλευση και πέραν της ορισμένης έδρας της εταιρείας, αρκεί να συναινούν όλοι η εταίροι. Για παράδειγμα, τα τελευταία χρόνια και λόγω της έκτακτης κατάστασης της νόσου covid-19 αρκετές εταιρείες προτίμησαν τη σύγκληση της συνέλευσης μέσω τηλεδιάσκεψης, περίπτωση που ούτως ή άλλως περιλαμβάνεται με την προσθήκη της παραγράφου 6 στο άρθρο 3 του Ν.3190/1955 όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4541/2018 . Η σύγκληση της συνέλευσης των εταίρων γίνεται από τον διαχειριστή της εταιρείας ο οποίος προγενέστερα έχει οριστεί είτε από το καταστατικό σύστασης είτε από την ίδια τη συνέλευση των εταίρων με σκοπό να εκπροσωπεί την εταιρεία. Στην περίπτωση που δεν οριστεί διαχειριστής από το καταστατικό της εταιρείας, τη διαχείριση, διοίκηση και εκπροσώπηση της Ε.Π.Ε. την έχουν από κοινού όλοι εταίροι (άρθρο 16 του Ν.3190/1955). (Περάκης,1994) (Αλεξανδρίδου,2000)

Σε κάθε περίπτωση η συνέλευση συγκαλείται υποχρεωτικά μία τουλάχιστον φορά κάθε έτος το αργότερο έως τη δέκατη ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης (Ν.4541/2018). Στις περισσότερες περιπτώσεις επειδή η εταιρική χρήση αρχίζει την πρώτη του μήνα Ιανουαρίου του έτους και λήγει την τελευταία μέρα του ίδιου έτους η ανωτέρω ημερομηνία σύγκλησης της συνέλευσης των εταίρων είναι το αργότερο την 10^η Σεπτεμβρίου μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης. Η εν λόγω

συνέλευση αποτελεί την «τακτική» γενική συνέλευση ενώ οποιαδήποτε άλλη συνέλευση θεωρείται «έκτακτη» με σκοπό να ρυθμιστεί οποιοδήποτε θέμα. Εδώ να σημειωθεί ότι σε περίπτωση που συγκλησθεί συνέλευση των εταίρων με σκοπό να αποφασισθεί τυχόν δικαστική κίνηση εναντίον ενός εταίρου της εταιρείας ο εταίρος αυτός δεν έχει δικαίωμα ψήφου για το εν λόγω θέμα ανεξαρτήτως διάθεσης και κατοχής εταιρικών μεριδίων στην εταιρεία. Ο Ν.3190/1955 προβλέπει και την περίπτωση κατά την οποία η σύγκληση της συνέλευσης των εταίρων είναι κατά παράβαση του καταστατικού και κατά συνέπεια η απόφασή της ακυρώσιμη. Βάσει του άρθρου 15 του Ν. 3190/1955 οποιοσδήποτε στην εταιρεία είτε διαχειριστής είτε εταίρος έχει το δικαίωμα να προσβάλει την απόφαση της συνέλευσης δικαστικά. Απαιτείται να προηγηθεί ένσταση εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της απόφασης της συνέλευσης. Ειδικότερα, η απόφαση της συνέλευσης μπορεί να είναι ακυρώσιμη είτε διότι αντίκειται στη νομοθεσία είτε αντίκειται του καταστατικού της εταιρείας. Για παράδειγμα, στο Ν.3190/1955 ορίζεται ότι οι αποφάσεις της συνέλευσης λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των εταίρων που εκπροσωπούν πάνω από το μισό του εταιρικού κεφαλαίου, ήτοι 51%. Στην περίπτωση δε που πρόκειται περί τροποποίησης καταστατικού απαιτείται πλειοψηφία τουλάχιστον του ενός δευτέρου (1/2) του συνολικού αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 65% του εταιρικού κεφαλαίου. Τέλος, υπάρχουν και περιπτώσεις όπου απαιτείται ομοφωνία στην απόφαση της συνέλευσης όπως, για παράδειγμα, όταν πρόκειται περίπτωση αλλαγής της εθνικότητας της εταιρείας. Όταν οι ανωτέρω περιπτώσεις δεν αποφασίζονται κατά τα οριζόμενα παραπάνω τότε η απόφαση είναι ακυρώσιμη. (Σπυρίδωνος,2020)(Αντωνόπουλος,2012) (Αντωνόπουλος, 2008)

5.5 Φορολόγηση της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης

Τα κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 22% και συντελεστή 5% στη διανομή των κερδών της, ο φόρος παρακρατείται κατά την απόδοση του ποσού στον εταίρο και αποδίδεται εντός του προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος. Το ποσοστό προκαταβολής φόρου για τα 3 πρώτα έτη ανέρχεται στο 40% και στην συνέχεια το ποσοστό προκαταβολής φόρου ανέρχεται στο 80%.

5.6 Λύση και Εκκαθάριση

Οι λόγοι λύσης μίας Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης ορίζονται καταρχήν στο νόμο. Ο οποίος νόμος αποβλέπει κυρίως στο κεφαλαιουχικό της χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να μην επέρχεται τυχόν λύση της όταν τα γεγονότα αφορούν τον εταίρο (πτώχευση, ανικανότητα, θάνατος). Το καταστατικό της εταιρείας, εκτός από τους λόγους που προβλέπονται στο νόμο μπορεί να προσθέσει και άλλους λόγους που επιφέρουν την λύση της εταιρείας, ακόμα και λόγους που συνδέονται άμεσα με το πρόσωπο των εταίρων. Ακόμη, λόγος λύσης μπορεί να είναι αποτέλεσμα της απόφασης της εξαιρετικής συνέλευσης των εταίρων ή και κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση ύστερα από δικαστική απόφαση. Λύση επέρχεται και στην περίπτωση της τελεσίδικης απόφασης ύστερα από αίτηση εταίρου ή εταίρων που εκπροσωπούν το 1/10 του εταιρικού κεφαλαίου, σε αυτήν την περίπτωση αρκεί η ύπαρξη σπουδαίου λόγου, ο οποίος πρέπει να αναφέρεται στην εταιρεία και όχι σε πρόσωπο των εταίρων, εκτός αν σε συγκριμένη περίπτωση τα προσωπικά στοιχεία έχουν ιδιαίτερο ρόλο στην πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού. Τέλος, ένας ακόμη λόγος λύσης της εταιρείας είναι η περίπτωση μείωσης της εταιρικής περιουσίας, δηλαδή της καθαρής θέσης της εταιρείας κάτω από το μισό του εταιρικού κεφαλαίου (διαφορά μεταξύ ενεργητικού και παθητικού). Η αποτίμηση του ενεργητικού και του παθητικού γίνεται με βάση τη αγοραία αξία τους και θα ληφθούν υπόψη τα αφανή αποθεματικά. Η απόφαση περί λύσεως της εταιρείας ή μη λαμβάνεται από την εξαιρετική συνέλευση των εταίρων και υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας. Στην περίπτωση που η διαχειριστές δεν συγκαλέσουν τη σύγκληση της συνέλευσης υπέχουν αστική και ποινική ευθύνη.(Αντωνόπουλος,2008)

Μετά την λύση της εταιρείας ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης, όπου η εταιρεία δεν εξαφανίζεται αλλά εισέρχεται στο στάδιο της εκκαθάρισης αυτοδίκαια. Κατά την διάρκεια της εκκαθάρισης στην επωνυμία της εταιρείας προστίθενται οι λέξεις «Υπό Εκκαθάριση». Η εταιρική σύμβαση ορίζει τους εκκαθαριστές, ή τον τρόπο διορισμού τους από την Γ.Σ.. Ο διορισμός και η παύση των εκκαθαριστών υπόκεινται στις

διατυπώσεις της δημοσιότητας του Γ.Ε.ΜΗ. Οι εκκαθαριστές που διορίστηκαν από το καταστατικό ανακαλούνται για σπουδαίο λόγο από την απόφαση της Γ.Σ., ύστερα από απόφαση του αρμόδιου Πρωτοδικείου. Οι εκκαθαριστές, αρχικά συντάσσουν ισολογισμό, έπειτα ρευστοποιούν τη περιουσία και αποπληρώνουν τις υποχρεώσεις και τηρούν όλες τις διατυπώσεις της δημοσιότητας. Το υπόλοιπο που θα προκύψει διανέμεται στους εταίρους. Οι εκκαθαριστές πρέπει να περατώσουν χωρίς χρονοτριβή της εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας, να εξοφλήσουν τις εταιρικές υποχρεώσεις και να εισπράξουν τις απαιτήσεις της, καθώς και να μετατρέψουν σε χρήμα την εταιρική περιουσία. Αφού περατωθεί το προ στάδιο της διανομής της εκκαθάρισης, οι εκκαθαριστές συντάσσουν τον τελικό ισολογισμό και τον δημοσιεύουν σύμφωνα με τον νόμο.

Στην περίπτωση που η εταιρεία κηρυχθεί σε πτώχευση δεν ακολουθείται η διαδικασία της εκκαθάρισης αλλά η πτωχευτική διαδικασία. (Σπυρίδωνος,2020)(Νεγκάκης,2016)

5.7 Μετατροπή

Αξιοσημείωτο είναι το νομοθετικό πλαίσιο του το οποίο θεσπίστηκε το 2019 σε σχέση με τους εταιρικούς μετασχηματισμούς. (Ν.4601/2019). Αφορά άμεσα και την Ε.Π.Ε. καθώς και η συγκεκριμένη νομική μορφή μπορεί να μετάσχει «σε εταιρικό μετασχηματισμό με οποιαδήποτε από τις ιδιότητες που προσιδιάζουν σε αυτόν, δηλαδή ως απορροφώμενες, απορροφώσες, συγχωνευόμενες, διασπώμενες, εισφέρουσες, επωφελούμενες, συνιστώμενες (νέες) ή μετατρέπόμενες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Όπου στον παρόντα γίνεται αναφορά σε εταιρικές συμμετοχές, νοούνται, κατά περίπτωση, εταιρικές συμμετοχές, εταιρικά μερίδια ή μετοχές ή συνεταιριστικές μερίδες της εταιρείας που μετέχει στον μετασχηματισμό.». (Ν.4601/2019 παρ.2). Για παράδειγμα σε περίπτωση που μία Ε.Π.Ε. αποφασιστεί να μετατραπεί σε μία νέα συνιστώμενη εταιρεία η μετατροπή Ε.Π.Ε. διατηρεί τη νομική προσωπικότητα και συνεχίζεται με την νέα μορφή της, χωρίς να πραγματοποιείται μεταβίβαση της περιουσίας της με ειδική η καθολική διαδοχή, η οποία παραμένει στην εταιρεία υπό τη νέα μορφή της, οι εταίροι της μετατραπέουσας εταιρείας μετέχουν στην εταιρεία με τη νέα της νομική μορφή και σύμφωνα με τις διατάξεις που τη διέπουν, δικαιώματα τρίτων στις εταιρικές συμμετοχές της

μετατραπείσας εταιρείας διατηρούνται στις εταιρικές συμμετοχές με τη νέα νομική της μορφή. Το δε νομικό της αποτέλεσμα επέρχεται αυτοδίκαια με την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ.. Μάλιστα, τον Μάιο του φετινού έτους 2022 ψηφίστηκε ο Ν.4933/2022 ο οποίος έκανε ακόμα πιο ευέλικτη τη μετατροπή μίας Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.. Με την κατάργηση της διάταξης επέρχεται εξορθολογισμός ως προς τη δαπάνη με την οποία επιβαρύνονται οι μέτοχοι για τη μετατροπή μιας Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., σε σχέση με το ποσό που υποχρεούνται να καταβάλουν οι μέτοχοι κατά τη σύσταση μιας Α.Ε. Οι εν λόγω διατάξεις καταργήθηκαν για λόγους ισότητας και ασφάλειας δικαίου, όπως προστέθηκε με το άρθρο 156 του ν. 4601/2019, περί προϋποθέσεων μετατροπής Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης σε Ανώνυμη Εταιρεία. Ειδικότερα, η κατάργηση αυτή κρίθηκε σκόπιμη, ώστε να μην υφίστανται αποκλίσεις στα ποσά που καταβάλλονται για τη σύσταση μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας και τη μετατροπή της σε άλλης μορφής, επίσης, κεφαλαιουχική εταιρεία. Συγκεκριμένα, ενώ κατά την καταργούμενη διάταξη η δαπάνη για τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. ανέρχεται σε 200.000 ευρώ, το ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου κατά τη σύσταση της Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 15 του 4548/2018, ορίζεται σε 25.000 ευρώ. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, με την κατάργηση της διάταξης επέρχεται εξορθολογισμός ως προς τη δαπάνη με την οποία επιβαρύνονται οι μέτοχοι για τη μετατροπή μιας Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., σε σχέση με το ποσό που υποχρεούνται να καταβάλουν οι μέτοχοι κατά τη σύσταση μιας Α.Ε. Οι εν λόγω διατάξεις καταργήθηκαν για λόγους ισότητας και ασφάλειας δικαίου. Πέραν τούτου, από τα ανωτέρω φαίνεται ότι μία Ε.Π.Ε. αν και εταιρείας αναχρονιστική έχει αρκετά πλεονεκτήματα. Σε κάθε περίπτωση εφόσον έχει θετικά αποτελέσματα με τη θέσπιση του Ν. 4933/2022 μπορεί να μετατραπεί σε μία Α.Ε. έτσι ώστε να διευρύνει την εταιρική της σύνθεση και το σκοπό της.(Αντωνόπουλος,2012)(Αντωνόπουλος, 2008)

Κεφάλαιο 6

Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)

6.1 Γενικά – Εισαγωγικά

Η Ανώνυμη Εταιρεία ανήκει στις κεφαλαιουχικές εταιρείες και διέπεται πλέον από τον Αναμορφωτικό Νόμο 4548/2018, ο οποίος έφερε σημαντικές αλλαγές στον προ-ισχύοντα Νόμο 2190/1920. Η Ανώνυμη Εταιρεία έχει ως επί το πλείστον κερδοσκοπικό χαρακτήρα, μπορεί να αποτελείται είτε από δύο ή και περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, είτε και από ένα φυσικό πρόσωπο, δηλαδή η εταιρική της σύνθεση να είναι μονοπρόσωπη. Στην περίπτωση της Μονοπρόσωπης Ανώνυμης Εταιρείας απαιτείται η αναγραφή της λέξης «Μονοπρόσωπη» στην επωνυμία ή ακόμα και εν συντομία με τα αρχικά «Μ.Α.Ε.». Ως φυσικό πρόσωπο στην μετοχικής σύνθεση μπορεί να είναι οποιοσδήποτε, ο οποίος να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, για την συμμετοχή ανηλίκου ατόμου στην μετοχικής σύνθεση απαιτείται προηγούμενη δικαστική άδεια. Οι μέτοχοι στην Ανώνυμη Εταιρεία ευθύνονται έως του ποσού της εισφοράς τους, δηλαδή υφίσταται διαχωρισμός της προσωπικής περιουσίας του μετόχου από την εταιρική του περιουσία. Ανώτατο Όργανο της εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία ασκεί ένα είδος εποπτείας στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, το οποίο ασκεί την Διαχείριση της εταιρείας, παίρνει αποφάσεις για τα τρέχοντα ζητήματα της εταιρείας, καθώς και διαχειρίζεται την εταιρική περιουσία, εκτός από τις περιπτώσεις που απαιτείται από το καταστατικό προηγούμενη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης(πχ. Έκδοση ομολογιακού δανείου). Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποτελείται και από ένα πρόσωπο και τότε καθίσταται Μονομελές Διοικητικό Όργανο. Οι αποφάσεις στην Ανώνυμη Εταιρεία παίρνονται κατά πλειοψηφία.

Χαρακτηριστικό της Ανώνυμης Εταιρείας είναι η πλήρης νομική προσωπικότητα, η

σωματειακή συγκρότηση, οι αυστηροί όροι δημοσιότητας, λειτουργίας και το ιδιαίτερα μεγάλο κεφάλαιο που απαιτείται από τον νόμο για την σύσταση της, σε αντίθεση με τις άλλες μορφές εταιρικών τύπων. Έχει εμπορική ιδιότητα και την αποκτά αυτοδικαίως με την ίδρυση της. Το κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται πάντα σε μετοχές. Η διάρκεια του εταιρικού της σκοπού μπορεί να είναι τόσο ορισμένη ή και αόριστη. (Αλεξανδρίδου,2000)(Νεγκάκης,2016)

6.2 Σύσταση

Για την σύστασης της Ανώνυμης Εταιρείας νόμος προϋποθέτει την ύπαρξη ενός ή και περισσότερων μετόχων και θέτει ελάχιστο κεφάλαιο σύστασης. Το καταστατικό της Ανώνυμης Εταιρείας κατά την σύσταση πρέπει να περιέχει τις διατάξεις που ορίζει ο νόμος με το άρθρο 5 του Ν. 4548/2018. Πιο συγκεκριμένα, στο καταστατικό πρέπει να αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων, η εταιρική επωνυμία (ή οποία συνοδεύεται από τις λέξεις Ανώνυμη Εταιρεία ή εν συντομία Α.Ε.), ο σκοπός της εταιρείας (ο οποίος να μην αντίκειται στην δημόσια τάξη), η έδρα της εταιρείας (τόπος εγκατάστασης κεντρικής διοίκησης), η διάρκεια της εταιρείας (είτε είναι ορισμένη είτε αόριστη), το ύψος και ο τρόπος καταβολής του ελαχίστου κεφαλαίου που ορίζει ο νόμος, το είδος των μετοχών (ονομαστικές, ανώνυμες, κοινές, προνομιούχες), καθώς και τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους (το αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών).Τους ελεγκτές της εταιρείας. Το συνολικό ποσό όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας. Στην συνέχεια, πρέπει να αναγράφεται ο τρόπος και οι προϋποθέσεις της διαδικασίας μετατροπής ανωνύμων μετόχων σε ονομαστικές, την σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες τόσο της Γ.Σ. όσο και του Δ.Σ.. Επίσης, ο νόμος προϋποθέτει την αναγραφή των δικαιωμάτων των μετόχων, τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τη διάθεση των κερδών. Την Λύση και την ένταξη της στο στάδιο της εκκαθάρισης.(Αντωνόπουλος,2008) (Περάκης,2019) (Σωτηρόπουλος,2020)

Η σύσταση της εταιρείας μπορεί να γίνει πλέον μέσω της Υπηρεσίας Μιας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) και την δημοσίευση αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ.. Για τη σύσταση εταιρείας μέσω Υ.Μ.Σ. καταβάλλεται τέλος Ενιαίου Κόστους Σύστασης, το οποίο περιλαμβάνει:

α) το τέλος καταχώρισης Γ.Ε.ΜΗ. και το τέλος ελέγχου επωνυμίας και διακριτικού τίτλου σε πανελλήνιο επίπεδο, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 49, και
β) το τέλος κόστους σύστασης εταιρείας, το οποίο καταβάλλεται από τους συμβαλλομένους, μία φορά, κατά το στάδιο της σύστασης εταιρείας, και αποδίδεται στην Υ.Μ.Σ.

2. Στο τέλος Ενιαίου Κόστους Σύστασης δεν συμπεριλαμβάνονται:

α) η αμοιβή του συμβολαιογράφου και η αμοιβή του δικηγόρου, όπου απαιτείται,

β) το παράβολο υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού του άρθρου 45 του Ν. 3959/2011 (Α' 93)

Στο ιδρυτικό στάδιο της εταιρείας η Υ.Μ.Σ. προβαίνει στο έλεγχο των αιτήσεων καταχώρισης ως προς την νομιμοποίηση του αιτούντος και στην πληρότητα των υποβαλλόμενων από αυτόν στοιχείων και εγγράφων. Επίσης, προβαίνει σε έλεγχο της εταιρικής σύμβασης ως προς τα στοιχεία που δύνανται να επιφέρουν ακυρότητα της εταιρείας σύμφωνα με τον νόμο. Προβαίνει σε προέλεγχο και στην κατοχύρωση επωνυμίας και διακριτικού τίτλου των Εταιρειών, μέσω του Γενικού Ευρετηρίου Επωνυμιών που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 5 του Ν. 3419/2005 (Α' 297) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, με τέτοιο τρόπο ώστε η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος να διαφέρουν κατά τρόπο ευδιάκριτο από τους ήδη καταχωρισμένους στο Γ.Ε.ΜΗ. επωνυμίες και διακριτικούς τίτλους άλλων υπόχρεων. (Νόμος 4441/2016 με τις αλλαγές του Νόμου 4919/2022)

Αντιλαμβανόμαστε αμέσως, ότι η διαδικασία σύστασης τόσο της Ανώνυμης Εταιρείας όσο και των λοιπών μορφών για τις οποίες προβλέπεται η διαδικασία σύστασης της εταιρείας μέσω της Υ.Μ.Σ., παρέχει μία πιο γρήγορη και απλούστερη επιλογή στον ενδιαφερόμενο.

Τέλος, σε περίπτωση που η σύσταση της εταιρείας δεν ολοκληρωθεί για λόγους που ανάγονται στο πρόσωπο των εταίρων και δεν καταχωρηθεί η εταιρεία στο Γ.Ε.ΜΗ, επιστρέφεται το σύνολο των καταβληθέντων ποσών, εκτός του Γραμματίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας.

6.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

Προϋπόθεση σύστασης της Ανώνυμης Εταιρείας είναι η καταβολή του ελαχίστου ποσού των εικοσιπέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ και θα πρέπει να είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση της εταιρείας. (άρ.15 §2 Ν. 4548/2018) Ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις προσδιορίζουν σε υψηλότερα επίπεδα το μετοχικό κεφάλαιο ειδικών κατηγοριών ΑΕ (λ.χ. ασφαλιστικές, τραπεζικές ΑΕ, ΕΠΕΥ κλπ). Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να οριστεί κατωτέρα των τεσσάρων λεπτών (0,04) του ευρώ ούτε ανωτέρα των εκατό (100) ευρώ, οι μετοχές εκδίδονται στο άρτιο και διατίθενται στο άρτιο ή υπέρ το άρτιο, απαγορεύεται η διάθεση μετοχών υπό το άρτιο. Περαιτέρω, το κεφάλαιο της εταιρείας πρέπει να ορίζεται σε ευρώ, τυχόν αναφορά στην εταιρική σύμβαση σε άλλο νόμισμα δεν είναι επιτρεπτή και διαιρείται σε μετοχές. Στην περίπτωση που δεν τηρηθεί η πρόβλεψη των ορίων του νόμου περί ελαχίστου κεφαλαίου, τότε η Α.Ε. καθίσταται ελαττωματική. Το μετοχικό κεφάλαιο στην Α.Ε. είναι άμεσα συνδεδεμένο με την επίτευξη του εταιρικού της σκοπού, διότι αποτελεί μέσο χρηματοδότησης της δραστηριότητας της, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί ένδειξη της φερεγγυότητάς της. Οι εταίροι ονομάζονται μέτοχοι και στην εταιρική σύμβαση ορίζονται τα ποσοστά τους.

Ανάλογα το ποσοστό του κάθε μετόχου προσδιορίζονται τόσο οι υποχρεώσεις του, όσο και τα δικαιώματά του.

Το είδος των εισφορών μπορεί να είναι είτε χρηματικές είτε σε είδος. Οι εισφορές σε είδος θα πρέπει να αποτιμώνται σε χρήμα. Επίσης, θα πρέπει να καταβάλλονται εγκύρωσ και να λάβουν εκτίμησης από δύο ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή από ελεγκτική εταιρεία ή κατά περίπτωση από δύο ανεξάρτητους Πιστοποιημένους Εκτιμητές, οι οποίοι είναι σε θέση να αποδείξουν την ανεξαρτησία και την αξιοπιστία τους. Ο νόμος απαγορεύει την απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής εισφορών αλλά προβλέπει την επιστροφή εισφορών. (άρθρο 22 Ν. 4548/2018).

Στην συνέχεια, πρέπει να διαχωρίσουμε την καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου από την κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου. Ως κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου νοείται η ανάληψη από τους μετόχους της υποχρέωσης έναντι της ΑΕ, για την εισφορά περιουσίας που ισούται, τουλάχιστον, με το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου (άρ. 16

N.4548/2018)

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει από τους ιδρυτές της ΑΕ (κατά την ίδρυση) είτε/και από συγκεκριμένους τρίτους είτε, σε ειδικές περιπτώσεις, με προσφυγή στο κοινό-σε δημόσια εγγραφή (κατά την αύξηση).

Η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να λάβει χώρα εντός δίμηνης προθεσμίας από την ίδρυση της, και η διαπίστωσή λαμβάνει χώρα μέσω αυστηρής διαδικασίας πιστοποίησης της. (άρ.20 §§5-8, 10 Ν.. 4548/2018). Στην περίπτωση όπου έχουμε αύξηση εταιρικού κεφαλαίου ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η προθεσμία καταβολής της ορίζεται από το όργανο που αποφάσισε την αύξηση. Όμως, ο νόμος ορίζει ως κατώτατη προθεσμία τις 14 ημέρες από την λήψη της απόφασης και καταχώριση της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ. και ως ανώτερη προθεσμία τους 4 μήνες από την λήψη και καταχώριση της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ. (άρ.20 §2 Ν. 4548/2018). Σε αυτές τις περιπτώσεις η πιστοποίηση καταβολής της αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου λαμβάνει χώρα εντός ενός μήνα από την λήξη της ανά περίπτωσης προθεσμίας.(Περάκης,2019) (Σωτηρόπουλος,2020)

Οι κατηγορίες των μετοχών είναι οι εξής :

- Κοινές μετοχές, οι οποίες δίνουν στο μέτοχο την δυνατότητα συμμετοχής τόσο στα κέρδη όσο και στην λήψη αποφάσεων.

-Προνομιούχες μετοχές, οι οποίες διακρίνονται σε αυτές που προβλέπουν δικαίωμα ψήφου και σε αυτές που δεν προβλέπουν δικαίωμα ψήφου και με ρητή πρόβλεψη στο καταστατικό μπορούν να έχουν ορισμένο σταθερό μέρος ή συμμετοχή εν μέρει μόνο στα κέρδη της εταιρείας. Οι μετοχές αυτές μπορούν να εκδοθούν και ως μετατρέψιμες σε κοινές μετοχές.

-Ονομαστικές μετοχές, οι οποίες αναγραφούν το όνομα του κατόχου των μετοχών. Η μεταβίβαση των ονομαστικών μετοχών γίνεται με την εγγραφή σε ειδικό βιβλίο της εταιρείας.

-Ανώνυμες μετοχές, σε αντιδιαστολή των ονομαστικών δεν αναγραφούν το όνομα των μετόχων τους και μεταβιβάζονται με σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη

μεταβίβαση κινητών πραγμάτων.

-Δεσμευμένες μετοχές, οι οποίες έχουν το χαρακτηριστικό ότι δεν είναι εύκολη η μεταβίβαση τους. Συνήθως, απαιτείται έγκριση της εταιρείας για την μεταβίβαση τους.

-Εξαγοράσιμες μετοχές, σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την αύξηση αυτή μέσω των εξαγοράσιμων μετοχών, οι οποίες μπορούν να εκδίδονται ως προνομιούχες μετοχές με δικαίωμα ψήφου ή και χωρίς. Η εξαγορά γίνεται μόνο με δήλωση της εταιρείας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο καταστατικό και είναι έγκυρη μόνο με απόδοση της εισφοράς.

Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι οι περιορισμοί στις μεταβιβάσεις μετοχών Α.Ε. είναι έγκυρες μόνο για τις ονομαστικές μετοχές και μόνο για τις μεταβιβάσεις εν ζωή και όχι αιτία θανάτου.

Η μείωση μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο ύστερα από απόφαση της Γ.Σ., η οποία καθορίζει και τον τρόπο της.(Νεγκάκης,2016)

6.4 Διαχείριση και Εκπροσώπηση

Στην ανώνυμη εταιρεία η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων ασκείται από την Γενική Συνέλευση των εταίρων, η οποία είναι το ανώτατο όργανο εντός της εταιρείας και οι αποφάσεις της δεσμεύουν τόσο του μη παραστάντες όσο και τους διαφωνούντες μετόχους.(άρ.116 Ν.4548/2018). Όμως η εξουσία διαχείρισης και εκπροσώπησης δεν είναι άμεσα συνδεδεμένο με το μετοχικό κεφάλαιο ή με την μετοχική ιδιότητα, αλλά ανήκει σε αυτοτελές όργανο, το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται από την Γενική Συνέλευση των εταίρων, στο οποίο συνήθως μετέχουν και μη μέλη της εταιρείας. (Περάκης,2019)

Εξαίρεση αποτελεί το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, το οποίο μπορεί να ορίζεται από το ιδρυτικό καταστατικό της εταιρείας.(άρ.78 Ν.4548/2018) Με βάση τα παραπάνω αντιλαμβανόμαστε ότι η Γ.Σ. ασκεί εποπτεία στο Δ.Σ. και άρα οι μέτοχοι της εταιρείας ασκούν έμμεσα την Διαχείριση και Εκπροσώπηση της εταιρείας , αναφορικά με τις αρμοδιότητες που έχουν παραχωρήσει στο Δ.Σ., δηλαδή την συνηθής

Διαχείριση της εταιρείας. Το καταστατικό όπως και ο νόμος μπορεί να προβλέπει αρμοδιότητες, οι οποίες εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γ.Σ. των εταίρων. (Σωτηρόπουλος,2020)

Σύμφωνα με το άρ.117 του Ν. 4548/2018 τέτοιου είδους αποφάσεις αφορούν :

α) Τροποποιήσεις του καταστατικού. Ως τροποποιήσεις θεωρούνται και οι αυξήσεις, τακτικές ή έκτακτες, και οι μειώσεις του κεφαλαίου.

β) Εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου και ελεγκτών.

γ) Την έγκριση της συνολικής διαχείρισης κατά το άρθρο 108 και την απαλλαγή των ελεγκτών.

δ) Έγκριση των ετήσιων και των τυχόν ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ε) Διάθεση των ετήσιων κερδών.

στ) Την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών κατά το άρθρο 109.

ζ) Επί εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά εταιρειών, την έγκριση της πολιτικής αποδοχών του άρθρου 110 και της έκθεσης αποδοχών του άρθρου 112,

η) Συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή λύση της εταιρείας και

θ) Διορισμό εκκαθαριστών.

Βέβαια το ίδιο άρθρο αναφέρει ρητά ποιες περιπτώσεις δεν υπάγονται στην προηγούμενη παράγραφο :

α) Αυξήσεις κεφαλαίου ή πράξεις αναπροσαρμογής του κεφαλαίου που ρητά ανατίθενται από το νόμο ή το καταστατικό στο διοικητικό συμβούλιο, καθώς και αυξήσεις που επιβάλλονται από διατάξεις άλλων νόμων.

β) Η τροποποίηση ή η προσαρμογή διατάξεων του καταστατικού από το διοικητικό συμβούλιο στις περιπτώσεις που ορίζει τούτο ρητά ο νόμος.

γ) Ο διορισμός με το καταστατικό του πρώτου διοικητικού συμβουλίου.

δ) Η εκλογή κατά το καταστατικό, σύμφωνα με το άρθρο 82, συμβούλων σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων ή απωλεσάντων την ιδιότητά τους με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

ε) Η συγχώνευση με απορρόφηση ανώνυμης εταιρείας από άλλη ανώνυμη εταιρεία που κατέχει το εκατό τοις εκατό (100%) των μετοχών της, η απόφαση της απορροφώσας ανώνυμης εταιρείας για τη συγχώνευση με απορρόφηση άλλης κεφαλαιουχικής εταιρείας της οποίας κατέχει το ενενήντα τοις εκατό (90%) ή περισσότερο των μετοχών ή μεριδίων της, καθώς και η απόφαση διασπώμενης ανώνυμης εταιρείας για τη διάσπασή της όταν οι επωφελούμενες εταιρείες κατέχουν τις μετοχές της στο σύνολό τους, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

στ) Η δυνατότητα διανομής προσωρινών μερισμάτων κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 162.

ζ) Η δυνατότητα διανομής κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 162 κερδών ή προαιρετικών αποθεματικών μέσα στην τρέχουσα εταιρική χρήση με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, υποκείμενη σε δημοσίευση.

(άρ.117 §1 - 2 του Ν. 4548/2018)

Ο νόμος θέτει υποχρεωτική σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης τουλάχιστον μία φορά κάθε εταιρική χρήση, το αργότερο έως τη 10^η ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα, μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης και να παρευρίσκονται σ' αυτή τουλάχιστον το 20% του μετοχικού κεφαλαίου, προκειμένου να λάβει απόφαση την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και για την εκλογή ελεγκτών ή και οποιοδήποτε άλλο θέμα οριστεί. Η συγκεκριμένη συνέλευση ονομάζεται τακτική. Σε άλλη περίπτωση όταν κρίνεται σκόπιμο ή αναγκαίο η Γενική συνέλευση συνέρχεται εκτάκτως οποτεδήποτε, συνήθως ύστερα από άμεση πρόσκληση του Διοικητικού

Συμβουλίου. Η Συνέλευση αυτή ορίζεται από τον νόμο ως έκτακτη.

Ένα άλλο είδος Γενικής Συνέλευσης είναι η καταστατική συνέλευση, η οποία μπορεί να είναι είτε έκτακτη είτε τακτική. Συνήθως συνέρχεται για την θέματα που αφορούν την τροποποίηση καταστατικού ή για την λήψη αποφάσεων που απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Ως τόπος όπου συνέρχεται η Γενική Συνέλευση είναι η έδρα της εταιρείας αλλά ο νόμος δίνει διαφορές δυνατότητες και ελευθερίες στους μετόχους για το τόπο συνεδρίασης της. (άρ.119 Ν. 4548/2018)

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να βρίσκεται σε απλή απαρτία ή σε αυξημένη απαρτία ή και σε ενισχυμένη απαρτία, ανάλογα κάθε φορά το ποσοστό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου που εκπροσωπείται από τους παριστάμενους μετόχους.

Το σπουδαιότερο όργανο στην Ανώνυμη Εταιρεία είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς από τις ενέργειες – αποφάσεις του εξαρτάται η καλή πορεία των εταιρικών υποθέσεων. Το καταστατικό ορίζει τα πλαίσια – όρια αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, όπως και τον αριθμό των μελών του, ο οποίος δεν μπορεί να είναι ελάχιστος των τριών μελών. Εξαίρεση στον περιορισμό αυτόν αποτελεί η θέσπιση του Μονομελούς Διοικητικού Οργάνου – Σύμβουλου Διαχειριστή, όπου όλες οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου «μεταφέρονται» στο πρόσωπο ενός ατόμου, εκλεγμένου από την Γενική Συνέλευση. Ο Σύμβουλος – Διαχειριστής πρέπει πάντοτε να είναι φυσικό πρόσωπο σε αντίθεση με το Διοικητικό Συμβούλιο όπου μπορεί να μετέχει και νομικό πρόσωπο.(Σωτηρόπουλος 2020)

Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να διορίζουν απευθείας μέλη του διοικητικού συμβουλίου, όχι όμως πέραν των δύο πέμπτων (2/5) του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών. Η μέγιστη διάρκεια θητείας των μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι (6) έτη.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε εταιρείας έχουν συλλογικά το καθήκον και την ευθύνη έναντι της εταιρείας να εξασφαλίσουν ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί, η ετήσια έκθεση και, όταν προβλέπεται ξεχωριστά, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης.

Απαγορεύεται στους Συμβούλους που συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο στη διεύθυνση της εταιρείας, καθώς και στους διευθυντές αυτής, να ενεργούν, χωρίς άδεια της γενικής συνέλευσης για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, πράξεις

που υπάγονται σε κάποιον από τους σκοπούς που επιδιώκει η εταιρεία και να μετέχουν ως ομόρρυθμοι εταίροι σε εταιρείες που επιδιώκουν τέτοιους σκοπούς.

Επιπροσθέτως, απαγορεύεται και είναι άκυρη η σύναψη οποιωνδήποτε συμβάσεων της εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη, καθώς και η παροχή ασφαλειών και εγγυήσεων προς τρίτους υπέρ των προσώπων αυτών, χωρίς ειδική άδεια παρεχόμενη με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων. (Αρμενόπουλος, Νοέμβριος 2020)

6.5 Φορολόγηση Α.Ε.

Τα λογιστικά βιβλία που κρατάει μία ανώνυμη εταιρεία είναι τρίτης κατηγορίας. Τα βιβλία της είναι : ισοζύγιο γενικού και αναλυτικού καθολικού, ημερολόγιο εγγραφών ισολογισμού, βιβλίο απογραφών και ισολογισμού, βιβλίο αποθήκης, βιβλίο επενδύσεων, ημερολόγιο ταμειακών και συμψηφιστικών πράξεων, αναλυτικά καθολικά, βιβλία πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων, βιβλία πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου, βιβλίο μετόχων και βιβλίο μετοχών. Καθώς θεωρούνται νομικά πρόσωπα φορολογούνται για τα κέρδη που αποκτούν είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό. Για να ορίσουμε την φορολογητέα αξία αφαιρούμε από τα κέρδη αυτά που φορολογούνται με ειδικό τρόπο ή είναι αφορολόγητα.

Επιπλέον, τα πρόσωπα που είναι πρόεδροι, διευθυντές, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων κατά το χρόνο της διάλυσης ή συγχώνευσής τους, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου τόκων και προστίμων που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες καθώς και του φόρου που παρακρατείται, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους (άρ.50 Ν.4548/2018). Τα κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 22% και 5% στη διανομή των κερδών της, με ποσοστό προκαταβολής φόρου για τα 3 πρώτα έτη 40% και στην συνέχεια ο συντελεστής προκαταβολής φόρου ανέρχεται στο 80%.

6.6 Λύση - Εκκαθάριση

Λόγοι λύσης μίας Ανώνυμης Εταιρείας μπορεί να είναι, είτε καταστατικοί λόγοι, είτε αποτέλεσμα απόφασης των μετόχων, είτε ένταξης της εταιρείας στην διαδικασία της πτώχευσης.

Πιο συγκεκριμένα, λόγοι λύσης της εταιρείας μπορεί να είναι :

- η πάροδος του κατά το καταστατικό χρόνου διάρκειάς της
- με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.
- η κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση
- η περίπτωση απόρριψης της αίτησης πτώχευσης, λόγω ανεπάρκειας της περιουσίας του οφειλέτη για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας.
- η δικαστική απόφαση (άρ.165-166), ύστερα από αίτηση του έχοντος έννομο συμφέρον ή ύστερα από αίτηση των μετόχων.
(άρ.164 Ν.44548/2018)

Μετάπειτα, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης, με εξαίρεση την περίπτωση της πτώχευσης. το διοικητικό συμβούλιο εκτελεί χρέη εκκαθαριστή, εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, μέχρι να διορισθεί εκκαθαριστής από τη γενική συνέλευση. Η γενική συνέλευση ή το δικαστήριο μπορεί να διορίσει και ένα μόνον εκκαθαριστή, εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά. Ο διορισμός εκκαθαριστών συνεπάγεται αυτοδικαίως την παύση της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου.(άρ.167 Ν.4548/2018)(Σωτηρόπουλος,2020)

Οι εκκαθαριστές οφείλουν, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, να διενεργήσουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να δημοσιεύσουν ισολογισμό έναρξης εκκαθάρισης. Σε κάθε περίπτωση, η απογραφή θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ανάληψη των καθηκόντων τους. Επιπλέον, οι εκκαθαριστές οφείλουν να περατώσουν χωρίς καθυστέρηση τις εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας, να μετατρέψουν σε χρήμα την εταιρική περιουσία, να εξοφλήσουν τα χρέη της και να εισπράξουν τις απαιτήσεις της. Μπορούν ακόμη, να ενεργήσουν και νέες πράξεις, εφόσον με αυτές εξυπηρετούνται η εκκαθάριση και το συμφέρον της εταιρείας. Κάθε έτος οι εκκαθαριστές συντάσσουν ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι οποίες υποβάλλονται στη γενική συνέλευση των μετόχων με έκθεση των αιτιών, τα οποία παρεμπόδισαν το τέλος της εκκαθάρισης. Οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Επίσης, συντάσσονται χρηματοοικονομικές καταστάσεις πέρατος της εκκαθάρισης, οι οποίες εγκρίνονται από τη γενική συνέλευση και υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Η γενική συνέλευση αποφασίζει και περί της έγκρισης του συνολικού έργου των εκκαθαριστών και περί της απαλλαγής των ελεγκτών.

Με βάση τις εγκεκριμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις πέρατος της εκκαθάρισης οι εκκαθαριστές διανέμουν το προϊόν της εκκαθάρισης στους μετόχους, σύμφωνα με τα δικαιώματα τούτων. Τέλος, αν συμφωνούν όλοι οι μέτοχοι, η διανομή μπορεί να γίνει και με αυτούσια απόδοση σ' αυτούς των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας. (άρ.168-169 Ν.4548/2018)(Αντωνόπουλος,2008) (Περάκης,2019)

6.7 Μετατροπή

Η Ανώνυμη Εταιρεία μπορεί μέσω της διαδικασίας της μετατροπής, χωρίς να λυθεί και να τεθεί σε εκκαθάριση, να μεταβάλλει την εταιρική της μορφή, διατηρώντας τη νομική

της προσωπικότητα. Για την μετατροπή της εταιρείας απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία θα πρέπει να έχει ως ελάχιστο περιεχόμενο τη νομική μορφή και την επωνυμία της εταιρείας με τη νέα νομική της μορφή, το είδος, την αξία και τον τρόπο διάθεσης των εταιρικών συμμετοχών στην εταιρεία με τη νέα νομική της μορφή, τους όρους που αποτελούν υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την εταιρεία υπό την νέα νομικής μορφή. Στην συνέχεια, η μετατροπή υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του Ν.3419/2005.

Πιο συγκεκριμένα, στην δημοσιότητα υποβάλλεται η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, το καταστατικό της εταιρείας με τη νέα νομική της μορφή, καθώς και η εγκριτική απόφαση του περιφερειάρχη του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα της η υπό μετατροπή εταιρεία. Στις κεφαλαιουχικές εταιρείες όπως είναι η ανώνυμη εταιρεία, οι μέτοχοι έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που αφορούν την μετατροπή, ώστε να προβεί σε έλεγχο αυτών. Σε περίπτωση μετατροπής της ΑΕ. σε προσωπική εταιρεία απαιτείται ομόφωνη απόφαση των μετόχων, ενώ αντίθετα σε περίπτωση μετατροπής σε κεφαλαιουχική εταιρεία απαιτείται πλειοψηφία των μετόχων. Εφόσον ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας και διαδικασίας της μετατροπής, επέρχονται ορισμένα αποτελέσματα, όπως το γεγονός ότι οι διοικητικές άδειες που έχουν εκδοθεί υπέρ της μετατραπέισας εταιρείας συνεχίζουν να υφίστανται, οι μέτοχοι της μετατραπέισας εταιρείας μετέχουν στην νέα εταιρεία σύμφωνα με το καταστατικό αυτής. (Αντωνόπουλος,2008)(Νεγκάκης,2016)

Επίσης οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδίκαια και χωρίς άλλη διατύπωση στο όνομα της εταιρείας με τη νέα νομική της μορφή, καθώς η μετατραπέισα εταιρεία διατηρεί τη νομική της προσωπικότητα και συνεχίζει να υφίσταται με τη νέα νομική της μορφή. (άρ.129 / άρ.107 / άρ.133 / άρ.104 / άρ.105 / άρ.107 / άρ.130 Ν. 4601/2019)

Κεφάλαιο 7

Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)

7.1 Γενικά – Εισαγωγικά

Η δημοφιλέστερη επιλογή των μικρομεσαίων επιχειρηματιών στην Ελλάδα σήμερα είναι η εταιρική μορφή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, γεγονός αναμενόμενο αν αναλογιστεί κανείς τα πλεονεκτήματα που διαθέτει αυτός ο εταιρικός τύπος.

Η Ι.Κ.Ε. είναι εμπορική εταιρεία με το τυπικό σύστημα και παρέχει απόλυτη επιχειρηματική ευελιξία για τη δράση του ή των εταίρων της. Μπορεί να είναι είτε μονοπρόσωπη είτε πολυπρόσωπη, ανάλογα με τις επιχειρηματικές βλέψεις και ανάγκες του ή των επιχειρηματιών.

Η Ι.Κ.Ε. ακολουθεί το ευρωπαϊκό αίτημα για απλοποίηση και επικαιροποίηση μίας εταιρικής μορφής. Επιπλέον, η Ι.Κ.Ε. είναι ο μόνος εταιρικός τύπος, ο οποίος μπορεί να συνδυάσει με ισοδύναμους όρους το κεφαλαιουχικό στοιχείο με το προσωπικό στοιχείο, εφόσον υφίστανται κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές. Ο νόμος που την εισήγαγε στο ελληνικό σύστημα είναι ο Ν. 4072/2012, ο οποίος είχε ως στόχο την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Η Ι.Κ.Ε. θεσπίστηκε με στόχο να αυξήσει τις εμπορικές συναλλαγές, να προσελκύσει νέους επιχειρηματίες, με ένα χαμηλό κόστος και δίχως την ύπαρξη προσωπικής ευθύνης για τα εταιρικά χρέη, όπως ορίζεται στις προσωπικές εταιρείες αλλά παράλληλα δίχως την καταβολή ελαχίστου κεφαλαίου όπως ορίζεται στην Ανώνυμη Εταιρεία.

(άρθρο 43 – 78 – 79 Ν. 4072/2012)

Σημαντικό πλεονέκτημα της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας είναι η φορολογική της αντιμετώπιση έναντι άλλων εταιρικών τύπων, καθώς συνδυάζεται τόσο το προσωπικό όσο και το κεφαλαιουχικό στοιχείο των εταίρων, αλλά ταυτόχρονα διατηρείται το ιδιωτικό της χαρακτηριστικό εντός της επιχείρησης.

Από τα ανωτέρω αντιλαμβανόμαστε εκ πρώτης άποψης ότι η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία αποτελεί την ιδανικότερη επιλογή εταιρικού τύπου του νέου επιχειρηματία τόσο για την ενδοχώρα εμπορική δραστηριότητα, όσο και για την εμπορική δραστηριότητα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς αποδεικνύεται στην πράξη, η επιλογή του συγκεκριμένου εταιρικού τύπου είναι περισσότερο κατάλληλη για μια επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία αναμένεται να έχει μικρό ή μεσαίο κύκλο εργασιών

7.2 Σύσταση

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία μπορεί να συσταθεί είτε από δύο και περισσότερα πρόσωπα, είτε από ένα πρόσωπο. Στην δεύτερη περίπτωση η εταιρεία καθίσταται μονοπρόσωπη και ο νόμος υποχρεώνει την αναγραφεί της λέξης «Μονοπρόσωπη», αλλά και στις δύο περιπτώσεις απαιτείται η αναγραφή των λέξεων «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία». Η επωνυμία της εταιρείας μπορεί να αποτελείται από Αντικειμενικά στοιχεία, είτε από Υποκειμενικά στοιχεία, είτε και να είναι προϊόν φαντασίας. Στην περίπτωση που αποτελείται από αντικειμενικά στοιχεία τότε συνήθως

αναγράφεται το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εταιρείας, στην περίπτωση που αποτελείται από υποκειμενικά στοιχεία τότε συνήθως αναγράφεται κάποιο ή κάποια ή όλα τα ονόματα των εταίρων.

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Ν. 4072/2012, όπως αυτό τροποποιήθηκε με τον Νόμο 4712/2020, η σύσταση της πραγματοποιείται μέσω της Υπηρεσίας Μίας Στάσης (άρ.8 του ν. 4441/2016 Α'227), με την χρήση πρότυπου καταστατικού, στο οποίο μπορεί να εισαχθεί πρόσθετο περιεχόμενο. Στην περίπτωση που στην εταιρεία εισφέρονται από τους ιδρυτές περιουσιακά στοιχεία για την μεταβίβαση των οποίων απαιτείται συμβολαιογραφικός τύπος, όπως τα ακίνητα τότε η σύσταση μπορεί να γίνει και με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Στο πρότυπο καταστατικό πρέπει να ορίζεται η επωνυμία της εταιρείας, η έδρα (η οποία δεν είναι υποχρεωμένη να έχει την πραγματική της έδρα στην Ελλάδα), ο σκοπός, την ιδιότητα της εταιρείας ως ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, οι εισφορές των εταίρων, καθώς και το κεφάλαιο των εταίρων, το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων, τον αρχικό αριθμό των μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς που τα μερίδια αυτά εκπροσωπούν, τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας, καθώς και την διάρκεια της, η οποία μπορεί είτε να ορίζεται ως αόριστη, είτε να καθίσταται αόριστη εφόσον παρέλθει ο ορισμένος χρόνος διάρκειας της και οι εταίροι δεν αποφάσισαν την λύση της εταιρείας (άρ.49 Ν. 4072/2012, άρ.50 Ν. 4072/2012, άρ.46 Ν. 4072/2012, άρ.53 Ν. 4872/2021 / άρ.24παρ.1 Ν.4712/2020).(Σπυρίδωνος,2020)

Αναφορικά με το κόστος σύστασης της εταιρείας αυτό αποτελείται από τα εξής κόστη:

-Το Γραμματίο Κόστους Σύστασης Εταιρίας, που είναι εξήντα (60) ευρώ, το οποίο καταβάλλεται μετά την υποβολή και τον έλεγχο των δικαιολογητικών.

-Το τέλος καταχώρησης Γ.Ε.Μ.Η δέκα (10) ευρώ.

-Το τέλος ελέγχου επωνυμίας και διακριτικού τίτλου σε πανελλήνιο επίπεδο, το οποίο ορίζεται στα τριάντα (30) ευρώ.

-Το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο, το οποίο καθορίζεται από το κάθε Επιμελητήριο.

-Η Αμοιβή δικηγόρου, εφόσον οι εταίροι ή κάποιος από αυτούς επιθυμεί την παρουσία του. Σύμφωνα με τον νόμο δεν απαιτείται η παρουσία δικηγόρου κατά την σύσταση της ΙΚΕ. Η αμοιβή καθορίζεται ελεύθερα, εισπράττεται από τον ίδιο τον δικηγόρο και δεν αποτελεί μέρος του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης.

Τέλος, σε περίπτωση που η σύσταση της εταιρίας δεν ολοκληρωθεί για λόγους που ανάγονται στο πρόσωπο των εταίρων και δεν καταχωρηθεί η εταιρία στο Γ.Ε.ΜΗ, επιστρέφεται το σύνολο των καταβληθέντων ποσών, εκτός του Γραμματίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας. Η επιστροφή του ποσού γίνεται εντός προθεσμίας τριάντα 30 ημερών, η οποία ξεκινά από την επομένη εργάσιμη ημέρα που λήγει η προθεσμία θεραπείας των ελλείψεων. Οι ιδρυτές της εταιρίας ή ο εκπρόσωπος αυτών με την υποβολή των δικαιολογητικών στην Υπηρεσία Μιας Στάσης ορίζουν τραπεζικό λογαριασμό στον οποίο κατατίθενται τα ποσά τα οποία επιστρέφονται, στην περίπτωση που η σύσταση της εταιρίας δεν ολοκληρωθεί. (Σπυρίδωνος,2020)

7.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

Αρχικά, το αρχικό εταιρικό κεφάλαιο της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας δύναται να καταβληθεί σε ειδικό λογαριασμό της εταιρείας που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή στις λοιπές χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Το κεφάλαιο της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας καθορίζεται από τους εταίρους χωρίς περιορισμό, δηλαδή μπορεί να είναι και μηδενικό. Οι εταίροι συμμετέχουν στην εταιρεία με κεφαλαιακές, με εξωκεφαλαιακές ή με εγγυητικές εισφορές. Κάθε εταιρικό μερίδιο εκπροσωπεί ένα μόνο είδος εισφοράς, ενώ ο αριθμός των μεριδίων του κάθε εταίρου είναι ανάλογος προς την αξία της εισφοράς του. Η συμμετοχή στην ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία προϋποθέτει την απόκτηση ενός ή περισσότερων εταιρικών μεριδίων. Τα εταιρικά μερίδια δεν μπορούν να παρασταθούν με μετοχές. Η εταιρεία μπορεί να χορηγεί έγγραφο για τα εταιρικά μερίδια που δεν έχει χαρακτήρα αξιολογίου. Τα εταιρικά μερίδια έχουν ονομαστική αξία τουλάχιστον ενός (1) ευρώ.

Η ονομαστική αξία είναι ίδια για όλα τα εταιρικά μερίδια, ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς στην οποία αντιστοιχούν. Η εταιρεία δεν επιτρέπεται να αποκτά, άμεσα ή έμμεσα, δικά της μερίδια (άρ.87 Ν.4072/2012). Μερίδια που αποκτώνται, με οποιοδήποτε τρόπο, ακυρώνονται αυτοδικαίως. Αναλυτικότερα:

-Οι κεφαλαιακές εισφορές αποτελούν εισφορές σε μετρητά ή σε είδος που σχηματίζουν το κεφάλαιο της εταιρείας. Οι κεφαλαιακές εισφορές σε είδος επιτρέπονται μόνο αν το εισφερόμενο αποτελεί στοιχείο ενεργητικού που μπορεί να τύχει χρηματικής αποτίμησης κατά την έννοια του άρθρου 8 παρ.5 του ΚΝ 2190/1920(πχ εισφορά κινητών ή ακινήτων). (Η αποτίμηση αυτή γίνεται σύμφωνα με τα άρθ.9 και 9^α του ΚΝ 2190/1920). Όμως η αποτίμηση αυτή δεν απαιτείται αν η αξία της εισφοράς δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

-Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές αποτελούν παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών. Οι παροχές αυτές εξειδικεύονται στο καταστατικό, καθώς και η διάρκεια τους.

-Οι εγγυητικές εισφορές αποτελούν εισφορές που συνίστανται στην ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων για τα χρέη της εταιρείας μέχρι το ποσό που ορίζεται στην εταιρική σύμβαση. Η αξία κάθε εγγυητικής εισφοράς καθορίζεται στο καταστατικό και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που αναγράφεται σε αυτό. Η ευθύνη του εταίρου καλύπτει οποιοδήποτε χρέος της εταιρείας, το οποίο είναι αποτέλεσμα τόκων ή άλλων επιβαρύνσεων. Οι εισφορές αυτές λειτουργούν ως μηχανισμός προστασίας των δανειστών και παράλληλα ενισχύουν την αξιοπιστία της εταιρείας απέναντι τους. (άρ.75, άρ.76, άρ.77, άρ.78, άρ.79 του Ν. 4072/2012).

Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων ρυθμίζεται από τα άρθ. 83 και επόμενα του Ν.4072/2012. Γενικότερα, σύμφωνα με το νόμο η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων είτε εν ζωή, είτε ως αποτέλεσμα θανάτου είναι ελεύθερη. Όμως, όταν τα μερίδια ενός εταίρου αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές εισφορές ή σε εγγυητικές εισφορές, οι οποίες δεν έχουν καταβληθεί εξ' ολοκλήρου τότε ο νόμος απαγορεύει την μεταβίβαση αυτών. (άρ.83 παρ.2 Ν.4072/2012). Η μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων εν ζωή γίνεται

εγγράφως και επέρχονται τα αποτελέσματα της από την γνωστοποίηση της μεταβίβασης και την άμεση καταχώριση στο βιβλίο των εταίρων. Η γνωστοποίηση είναι έγγραφη και υπογράφεται από τον μεταβιβάζοντα και τον αποκτώντα. (η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο / e-mail).(άρ.84 Ν.4072/2012). Η μεταβίβαση μπορεί να περιορίζεται ή και να αποκλείεται από την εταιρική σύμβαση ή και να προβλέπει το δικαίωμα προτίμησης των λοιπών εταίρων. (άρ.84 παρ. 2 Ν.4072/2012) (Σπυρίδωνος,2020)(Νεγκάκης,2016)

Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων ως αιτία θανάτου καταχωρείται με την ευθύνη διαχειριστή χωρίς καθυστέρηση στο βιβλίο των εταίρων. Η εταιρική σύμβαση δύναται να περιορίζει την μεταβίβαση αυτή. Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να προβλέπει μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων ως αποτέλεσμα θανάτου, την εξαγορά αυτών από πρόσωπο που υποδεικνύει η εταιρεία, ο οποίος μπορεί να είναι εταίρος ή και τρίτος. Η υπόδειξη αυτή πρέπει να πραγματοποιείται εντός του μήνα από τότε που η εταιρεία έλαβε γνώση του θανάτου και πρέπει να γνωστοποιείται στους κληρονόμους και στους λοιπούς εταίρους. Επίσης, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει δικαίωμα προτίμησης από τους επιζώντες εταίρους, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο (άρ.85 παρ. 1 και 2 Ν.4072/2012).

Τέλος αναφορικά με την αύξηση και την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, αυτή ρυθμίζεται από τα άρθρα 90 και 91 του Ν.4072/2012 αντίστοιχα. Η αύξηση του κεφαλαίου της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας γίνεται με αύξηση του αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα προτίμησης στο νέο κεφάλαιο, ανάλογα με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που κατέχει ο καθένας. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει συγκεκριμένο χρονικό σημείο αύξησης κεφαλαίου με νέες εισφορές ορισμένου ποσού.(άρ.90 παρ.1 και παρ. 2 και παρ.3 Ν.4072/2012). Από την άλλη μεριά, η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου γίνεται με ακύρωση υφιστάμενων μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές και με τη τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των εταίρων που κατέχουν τέτοια μερίδια. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τόσο την συναίνεση των εταίρων όσο και πλειοψηφική απόφαση των εταίρων (άρ.91 παρ.1 Ν.4072/2012).

7.4 Διαχείριση – Εκπροσώπηση

Στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία η διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρείας ασκείται από έναν ή και περισσότερους διαχειριστές. Η διαχείριση μπορεί να πηγάζει είτε από το καταστατικό, τότε αναφερόμαστε στην καταστατική διαχείριση, είτε από τον νόμο, τότε αναφερόμαστε στην νόμιμη διαχείριση(άρ.55 – 56 – 57 του Ν.4072/2012).

Στην εκ του νόμου διαχείριση, οι πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας διενεργούνται συλλογικά από όλους τους εταίρους (από Κοινού) ή στην περίπτωση της Μονοπρόσωπης Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, από τον μοναδικό εταίρο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου επείγεται κάποια άμεση απόφαση ή απειλείται ζημία της εταιρείας, η διαχείριση μπορεί να ασκηθεί και από έναν εταίρο χωριστά, οφείλει όμως να ειδοποιήσει άμεσα τους λοιπούς εταίρους(άρ.56 in Fine του Ν.4072/2012).

Στην Καταστατική διαχείριση η εταιρική σύμβαση μπορεί να ορίζει τον τρόπο εκπροσώπησης και διαχείρισης της εταιρείας, την διάρκεια και το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που την ασκούν. Ο διαχειριστής διορίζεται με απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται με πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Στην περίπτωση που δεν ορίζεται στο καταστατικό ο τρόπος εκπροσώπησης και διαχείρισης της εταιρείας αλλά ορίζονται δύο ή και περισσότεροι διαχειριστές, τότε οι πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης διενεργούνται συλλογικά (άρ.57 του Ν.4072/2012). (Σπυρίδωνος,2020)

Ως διαχειριστής μπορεί να ορίζεται μόνο φυσικό πρόσωπο εταίρος ή και μη. Στην περίπτωση της συλλογικής εκ του νόμου διαχείρισης, όταν ένας εταίρος είναι νομικό πρόσωπο, τότε οφείλει να ορίσει για λογαριασμό του φυσικό πρόσωπο που θα αναλάβει τις πράξεις διαχείρισης. (άρ.58 του Ν.4072/2012). Η ανάκληση του διαχειριστή που ασκεί καταστατική διαχείριση πραγματοποιείται με απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται με πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, εκτός αν το καταστατικό της εταιρείας ορίζει αυστηρότερη πλειοψηφία. Ο νόμος προβλέπει και την ανάκληση του καταστατικού διαχειριστή με δικαστική απόφαση, ύστερα από

αίτηση των εταίρων που κατέχουν το 1/10 του συνόλου των εταιρικών μεριδίων, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος, ο οποίος συνήθως αφορά στη σοβαρή παράβαση των διαχειριστικών καθηκόντων ή στην ανικανότητα για τακτική διαχείριση (άρ.61 παρ.1 του Ν.4072/2012) Στην περίπτωση της ορισμένου χρόνου διαχείρισης και εφόσον παρέλθει η διάρκεια και δεν οριστεί νέος διαχειριστής, τότε επέρχεται αυτοδίκαια η συλλογική διαχείριση που ορίζει ο νόμος. (Αλεξανδρίδου Ε. (2019), Δίκαιο εμπορικών εταιριών, σελ. 612). Επισημαίνεται ότι, ο διορισμός αλλά και η ανάκληση διαχειριστή υπόκεινται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ.(άρ.63 του Ν.4072/2012).(Αρμενόπουλος, Ιούλιος 2020)

Ο διαχειριστής εκπροσωπεί την εταιρεία και ενεργεί στο όνομά της κάθε πράξη που αφορά στην διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικότερα την επιδίωξη του εταιρικού της σκοπού. Χαρακτηριστικό της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας είναι το γεγονός ότι υποχρέωση για ασφάλιση έχει μόνο ο διαχειριστής, επιλέγοντας ελεύθερα την ασφαλιστική τους κλάση, πέραν της πλέον κατώτερης που είναι υποχρεωτική. (Σπυρίδωνος,2020)

Ο διαχειριστής δεν επιτρέπεται να διενεργεί πράξεις για λογαριασμό του ίδιου ή τρίτων που δεν ενάγονται στο σκοπό της εταιρείας, ούτε να είναι εταίρος προσωπικής εταιρείας, Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε. με σκοπό ίδιο με αυτό της εταιρείας, εκτός και αν αποφασίσουν οι εταίροι ότι επιτρέπονται τέτοιες πράξεις. Ο διαχειριστής έχει υποχρέωση εχεμύθειας αλλά και πίστωσης απέναντι στην εταιρεία και τις εταιρικές της υποθέσεις και γενικότερα να μην επιδιώκει ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στο συμφέροντα της εταιρείας (άρ.64 και 65 του Ν.4072/2012). Στην περίπτωση που ο διαχειριστής ενεργήσει πράξεις αντίθετες με τα ανωτέρω, αυτές δεσμεύουν την εταιρεία έναντι των τρίτων, όμως γεννούν ευθύνες προς αποζημίωση της εταιρείας από τον διαχειριστή.(Αρμενόπουλος, Απρίλιος 2022)

Από την άλλη μεριά, η Συνέλευση των εταίρων ως όργανο είναι η μόνη αρμόδια για τις αποφάσεις που αφορούν την τροποποίηση του καταστατικού, για τον διορισμό ή την ανάκληση του διαχειριστή, την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τη διανομή κερδών, το διορισμό ελεγκτή, τον αποκλεισμό εταίρου, την λύση της εταιρείας, την μετατροπή ή την συγχώνευση της εταιρείας και για την απαλλαγή του διορισμένου διαχειριστή από κάθε ευθύνη (άρ.68 του Ν.4072/2012). Τέλος, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει περισσότερες αποκλειστικές αρμοδιότητες της Συνέλευσης των εταίρων. Εξαίρεση στα ανωτέρω αποτελεί το γεγονός ότι οι εταίροι

με απόφαση τους μπορούν να εξουσιοδοτήσουν τον διαχειριστή να προβεί σε τροποποίηση του καταστατικού που να αφορά συγκεκριμένες διατάξεις της εταιρικής σύμβασης όπως η αύξηση κεφαλαίου, η εξουσιοδότηση αυτή δε θα υπερβαίνει σε διάρκεια την τριετία.(άρ.68 παρ.3 του Ν.4072/2012) Οι αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων δεσμεύουν τους απόντες ή τους διαφωνούντες εταίρους.

7.5 Φορολόγηση Ι.Κ.Ε.

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία υπόκειται σε **22%** ενιαίου φορολογικού συντελεστή ανεξάρτητα το ύψος κερδών της για εισοδήματα του 2021 και έπειτα, από 24% που ίσχυε για το 2020. Το ποσό που προκύπτει μειώνεται κατά το ποσό των παρακρατημένων στην πηγή φόρων καθώς και κατά το ποσό της προκαταβολής που πληρώθηκε την προηγούμενη χρονιά για τη χρήση που έκλεισε

Η προκαταβολή φόρου καταβάλλεται την πρώτη χρονιά και στη συνέχεια κάθε χρόνο επιστρέφεται και προκαταβάλλεται ο φόρος της επόμενης χρήσης. Συνεπώς μετά το πρώτο έτος, εάν τα εισοδήματα μένουν σταθερά, δεν γίνεται αντιληπτή η επιβάρυνση. Επιπλέον, η εταιρεία πληρώνει προκαταβολή φόρου για την επόμενη χρήση με συντελεστή 80%. Το ποσό της προκαταβολής μειώνεται κατά το ποσό των παρακρατημένων στην πηγή φόρων.

Τα ποσοστά αυτά μειώνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) για τα νέα νομικά πρόσωπα κατά τα τρία (3) πρώτα οικονομικά έτη από τη δήλωση έναρξης εργασιών τους.

Επίσης, η αμοιβή του διαχειριστή φορολογείται ως εισόδημα μισθωτής εργασίας και η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία έχει φόρο διανομής κερδών, με το φορολογικό συντελεστή να έχει μειωθεί από το 10% στο 5%. Ωστόσο η διανομή των κερδών δεν είναι υποχρεωτική. Αποφασίζεται από τους εταίρους το ποσοστό διανομής των χρημάτων. Στα κέρδη επίσης επιβάλλεται συντελεστής σχηματισμού τακτικού αποθεματικού επί των κερδών μετά φόρων 5%. Το αποθεματικό αυτό μπορεί μόνο να κεφαλαιοποιείται ή να συμψηφίζεται με ζημίες. Πρόσθετα αποθεματικά μπορούν να προβλέπονται από το καταστατικό ή να αποφασίζονται από τους εταίρους. Επιπλέον, δεν είναι υποχρεωτική η διανομή κερδών για την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία.

Οι εταίροι αποφασίζουν εάν θα διανεμηθούν κέρδη, τα οποία πρέπει να προκύπτουν από τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Συνοψίζοντας, τα κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 22% και 5% στη διανομή των κερδών της με ποσοστό προκαταβολής φόρου επόμενου έτους 80% (40% για τα 3 πρώτα έτη).

7.6 Λύση και Εκκαθάριση

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία μπορεί να λυθεί για τους εξής λόγους:

- με απόφαση των εταίρων, η οποία μπορεί να ληφθεί σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή και με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (άρ.68 παρ2 περίπτ. 'ε και άρ.72 παρ.5 και αρ.104 περίπτ. 'α του Ν. 4072/2012)

- αν κηρυχθεί σε πτώχευση με τελεσίδικη δικαστική απόφαση από την δημοσίευση της οποίας επέρχονται τα αποτελέσματα της πτώχευσης.

- με την κήρυξη της εταιρείας ως άκυρης με τελεσίδικη δικαστική απόφαση κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο κεφάλαιο περί ακυρότητας της Ι.Κ.Ε. (άρ.53παρ.3 Ν.4072/2012)

- με τη συνδρομή των περιπτώσεων που ενδεχομένως προβλέπονται σε καταστατική ρήτρα. (δηλαδή γεγονότα συνδεδεμένα με τα πρόσωπα των εταίρων, όπως ο θάνατος, η δικαιοπρακτική ανικανότητα κ.α.)

- σε ειδική περίπτωση όταν πρόκειται η εταιρεία να βρεθεί / βρίσκεται σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης των οφειλών της, τότε ύστερα από απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, η εταιρεία είτε θα λυθεί, είτε θα εισέρθει στην διαδικασία της πτώχευσης ή στην διαδικασία εξυγίανσης ή την υιοθέτηση άλλου καταλλήλου μέτρου. (άρ.102 του Ν.4072/2012)

Εφόσον, η εταιρεία λυθεί, αυτή πρέπει να καταχωρηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. με μέριμνα του εκκαθαριστή. (άρ.92 και 97 του Ν. 4635/2019) Μετά την λύση της εταιρείας ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης, με εξαίρεση την περίπτωση που εταιρεία ενταχθεί σε σχέδιο εξυγίανσης ή σε διαδικασία πτώχευσης. Μέχρι την περάτωση της εκκαθάρισης η εταιρεία λογίζεται ότι εξακολουθεί και διατηρεί την επωνυμία της στην οποία υποχρεωτικά προστίθενται οι λέξεις «ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ». Εκκαθαριστής ορίζεται ο διαχειριστής της εταιρείας, εκτός αν η εταιρική σύμβαση προβλέπει διαφορετικά. Ο εκκαθαριστής περιορίζεται στις ενέργειες, οι οποίες είναι αναγκαίες για την εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας. Οι εταίροι μπορούν να ορίσουν διαφορετικό εκκαθαριστή από τον διαχειριστή ύστερα από απόφαση με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. (άρ.72παρ.5 και 104 παρ.3 του Ν.4072/2012).

Ο εκκαθαριστής υποχρεούται κατά την έναρξη της εκκαθάρισης να ενεργήσει την απογραφή των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της εταιρείας, καθώς και να καταρτίσει οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσεως, οι οποίες εγκρίνονται με απόφαση των εταίρων(άρ.105 του Ν.4072/2012). Οι εταίροι με εξωκεφαλαιακές εισφορές εξακολουθούν και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης να παρέχουν υπηρεσίες, που αποτελούν το αντικείμενο της εισφοράς τους, στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για την διεκπεραίωση των εργασιών της εκκαθάρισης. Οι εταίροι με μερίδια που αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές εξακολουθούν να είναι υπόχρεοι έναντι τρίτων για διάστημα τριών ετών μετά την καταχώριση λύσης της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ.

Μετά το πέρας της εκκαθάρισης, ο εκκαθαριστής καταρτίζει οικονομικές καταστάσεις περάτωσης της εκκαθάρισης, τις οποίες οι εταίροι οφείλουν να εγκρίνουν με απόφασή τους, με βάση αυτές ο εκκαθαριστής διανέμει το προϊόν της εκκαθάρισης στους εταίρους ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων του καθενός.

Τέλος, ο εκκαθαριστής μεριμνά για την καταχώριση της ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. (Σπυρίδωνος,2020)(Νεγκάκης,2016)

7.7 Μετατροπή

Η Μετατροπή όσο και η διάσπαση και η συγχώνευση των εταίρων στην Ελλάδα ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ν. 4601/2019 που αποτελούν αναγκαστικού δικαίου, εκτός αν σε αυτές ορίζεται διαφορετικά. Στην διαδικασία των ανωτέρω εταιρικών μετασχηματισμών εμπίπτει και η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (άρ.2 του Ν.4601/2019). Πιο συγκεκριμένα, η μετατροπή ρυθμίζεται στα άρθρα 104 έως 117 του Ν. 4601/2019, οι οποίες αποτελούν τις γενικές διατάξεις περί μετατροπής και στην συνέχεια τα άρθρα 128 έως 133 αποτελούν τις ειδικές διατάξεις περί μετατροπής των κεφαλαιουχικών εταιρειών. Αρχικά ως μετατροπή νοείται η μεταβολή της νομικής μορφής της εταιρείας, δίχως να λυθεί η εταιρεία και να τεθεί υπό εκκαθάριση αλλά αντίθετα διατηρώντας παράλληλα τη νομική της προσωπικότητα (άρ.104 του Ν. 4601/2019). Ο διαχειριστής συντάσσει λεπτομερή έκθεση, η οποία περιέχει σχέδιο της απόφασης της Συνέλευσης των εταίρων για την μετατροπή. Στο σώμα της έκθεσης αναλύεται η επιλογή μετατροπής της εταιρείας τόσο από νομική και οικονομική άποψη, καθώς και η θέση των εταίρων στην εταιρεία με τη νέα νομική της μορφή. Η ανωτέρω έκθεση καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. με ευθύνη του διαχειριστή. Εξαιρέση στην σύνταξη της συγκεκριμένης έκθεσης υπάρχει στην περίπτωση που οι εταίροι της Ι.Κ.Ε. είναι συγχρόνως και διαχειριστές όλοι στο σύνολο τους (άρ.106 παρ. 1 παρ.2 παρ.4 και άρ.129 παρ. 1 του Ν.4601/2019). Επιπλέον, οι εταίροι έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση εγγράφων και πληροφοριών της υπό μετατροπής εταιρείας. Η διάρκεια του δικαιώματος αυτού εκκινεί το αργότερο 10 ημέρες πριν από τη συνέλευση των εταίρων που καλείται να αποφασίσει για τη μετατροπή και λήγει με το τέλος της συνέλευσης αυτής. (άρ.107παρ.1 και άρ.129 παρ.3 του Ν.4601/2019). Σημαντική προϋπόθεση για την μετατροπή είναι η ύπαρξη απόφασης της συνέλευσης των εταίρων, η οποία λαμβάνεται είτε όπως ορίζεται στο νόμο είτε όπως ορίζεται στο καταστατικό της υπό μετατροπής εταιρείας. (αρ.108 παρ.1 του Ν.4601/2019). Η ανωτέρω απόφαση πρέπει να έχει ως ελάχιστο περιεχόμενο:

-τη νομική μορφή και την επωνυμία της εταιρείας που θα προκύψει από την μετατροπή.

-το είδος, την αξία και τον τρόπο διάθεσης των εταιρικών συμμετοχών στην εταιρεία με την νέα νομικής μορφή.

-τους όρους που αποτελούν υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την εταιρεία με τη νέα νομικής μορφή.

-τα δικαιώματα που τυχόν παρέχονται από την νέα εταιρεία στους εταίρους που έχουν ειδικά δικαιώματα. (αρ.108-109 περιπτ. α' έως δ' του Ν.4601/2019)

Σε περίπτωση που η Ι.Κ.Ε. μετατραπεί σε Ο.Ε. απαιτείται ομόφωνη απόφαση των εταίρων, ακόμη και αν στο καταστατικό της Ι.Κ.Ε. οριζόταν διαφορετικά. Επιπλέον, εταίρος που διαφώνησε με τη μετατροπή, δικαιούται να ζητήσει την εξαγορά των μεριδίων του ή κατά περίπτωση την έξοδο του από την υπό μετατροπή εταιρεία, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την οικεία εταιρική μορφή, που εφαρμόζονται αναλόγως. Ο ίδιος εταίρος μπορεί να μεταβιβάσει τις μετοχές ή τα μερίδιά του σε τρίτους κατά παρέκκλιση καταστατικών όρων που εισάγουν απαγορεύσεις ή περιορισμούς ή και δεσμεύσεις αναφορικά με την δυνατότητα μεταβίβασης(άρ.130 παρ.1, παρ.2, παρ.3 και παρ.4 του Ν. 4601/2019). (Σπυρίδωνος,2020)

Τέλος, σε περίπτωση που υφίστανται μερίδια τα οποία αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές, οι εταίροι οι οποίοι είναι κάτοχοι αυτών δεν ευθύνονται προσωπικά για τα χρέη της εταιρείας που γεννώνται μετά τη μετατροπή της, όμως οι υφιστάμενες αξιώσεις πριν την επέλευση των αποτελεσμάτων της μετατροπής παραγράφονται ύστερα από τρία (3) έτη από την ολοκλήρωση της μετατροπής. (άρ.133 παρ.1 του Ν.4601/2019)

Κεφάλαιο 8

Μελέτη Περίπτωσης και Συγκριτικός Πίνακας

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα γίνει μία προσπάθεια σύγκρισης των χαρακτηριστικών της κάθε εταιρικής μορφής (Ο.Ε.- Ε.Ε.- Ε.Π.Ε.-Α.Ε.), με τα χαρακτηριστικά της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας που αποτελεί την πιο σύγχρονη αλλά ταυτόχρονα και την πιο δημοφιλή επιλογή εταιρικής μορφής των νεοϊδρυθέντων εταιρειών σήμερα στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Γ.Ε.ΜΗ. μία στις δύο εταιρείες που συστήνονται από το 2012 έως και το 2019 έχουν ως εταιρική μορφή την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Βλ. Πίνακα 1 που ακολουθεί). Προχωρώντας με την σύγκριση των χαρακτηριστικών εταιρικών μορφών θα προσπαθήσουμε να ερμηνεύσουμε το αποτέλεσμα αυτών των στατιστικών στοιχείων, δηλαδή να αποσαφηνίσουμε συνοπτικά τα στοιχεία εκείνα που οδηγούν τους νέους επιχειρηματίες στο να επιλέγουν την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία ως εταιρική μορφή.

Αρχικά, για να θέσουμε κάποιες παραμέτρους που ανταποκρίνονται στον μέσο όρο του νέου επιχειρηματία, υπολογίζουμε ως κεφάλαιο σύστασης της εταιρείας ένα ικανοποιητικό πόσο (όχι ιδιαίτερα μεγάλο), καθώς ο νέος επιχειρηματίας θα πρέπει να καταβάλει ένα ποσό που θα του επιτρέψει να καλύψει τα έξοδα του, καθώς και θα του δημιουργήσει μία ευελιξία στην επιχειρηματική του δραστηριότητα, ταυτόχρονα παίρνουμε ως δεδομένο την προηγούμενη επιχειρηματική εμπειρία χαμηλή έως και ανύπαρκτη. Στην συνέχεια, θα συγκρίνουμε τις προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε. και Ε.Ε.) με την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, η οποία έχει χαρακτηριστικά τόσο κεφαλαιουχικής εταιρείας όσο και προσωπικής εταιρείας. Στις προσωπικές εταιρείες βασικό χαρακτηριστικό τους είναι το προσωπικό στοιχείο, καθώς οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται με απεριόριστα και εις ολόκληρον με την προσωπική τους περιουσία με αποτέλεσμα οι εταιρικοί δανειστές να μπορούν να στραφούν απευθείας κατά του εταίρου και όχι πρώτα κατά της εταιρείας, καθώς οι ευθύνη τους καθίσταται πρωτογενής. Σε αντίθεση, στην Ι.Κ.Ε. οι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη, με αποτέλεσμα η ευθύνη τους να επεκτείνεται μόνο έως του ποσού της εισφοράς τους στην εταιρεία με αποτέλεσμα οι εταιρικοί δανειστές να μην μπορούν να στραφούν εναντίων των εταίρων καθώς αυτοί δεν υπέχουν καμία ευθύνη για τις εταιρικές

υποχρεώσεις με την προσωπική τους περιουσία. Ταυτόχρονα όμως η Ι.Κ.Ε. διατηρεί το χαρακτηριστικό της απλότητας τόσο της σύστασης όσο και της εσωτερικής και εξωτερικής λειτουργίας της εταιρείας, τα οποία αποτελούν χαρακτηριστικά γνωρίσματα των προσωπικών εταιρειών. Επιπρόσθετα, οι εταίροι στις προσωπικές εταιρείες οι ομόρρυθμοι εταίροι αποκτούν αυτοδίκαια την εμπορική ιδιότητα με μόνη την συμμετοχή τους σε αυτή, δηλαδή καθίστανται έμποροι με παράγωγο ή αντανakλαστικό τρόπο. Αποτέλεσμα της εμπορικής ιδιότητα είναι η επέλευση όλων των δυσμενών συνεπειών αυτής. Αντίθετα, στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία μόνο η συμμετοχή ενός προσώπου σε αυτήν δεν συνιστά την κτήση της εμπορικής ιδιότητας κατά την κρατούσα νομολογία (υπάρχουν βέβαια και αντίθετες απόψεις). Μία σημαντική πρακτική διαφορά των προσωπικών εταιρειών με τις κεφαλαιουχικές εταιρείας είναι το ζήτημα του τραπεζικού δανεισμού στην πράξη. Πιο συγκεκριμένα, οι τράπεζες δείχνουν περισσότερη προθυμία να δανείσουν κεφάλαια σε κεφαλαιουχικές εταιρείας όπως είναι η Ι.Κ.Ε., και αυτό διότι υπόκειται σε αυστηρότερους γενικούς νομοθετικούς κανόνες αλλά και ειδικότερα σε αυστηρότερους λογιστικούς κανόνες σύμφωνα με την νομοθεσία για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π) κατά τον Ν. 4302/2014. Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που την διέπει υπόκειται σε αυστηρές διατυπώσεις δημοσιότητας έναντι των προσωπικών εταιριών. Με αποτέλεσμα, η Ι.Κ.Ε. να δημιουργεί μία μεγαλύτερη και ισχυρότερη πιστοληπτική ικανότητα, έναντι των προσωπικών εταιριών. Βέβαια, τα ανωτέρω περί αυστηρότερων κανόνων τόσο δημοσιότητας όσο και τήρησης λογιστικών βιβλίων μπορεί να οδηγήσουν και τον νέο επιχειρηματία στην επιλογή ίδρυσης προσωπικών εταιριών, καθώς η μη υποχρέωση αυστηρών όρων δημοσιότητας και η μη επιβάρυνση λειτουργικού κόστους της εταιρείας, λαμβάνονται συχνά υπόψη. Ένα ακόμα πλεονέκτημα της Ι.Κ.Ε. έναντι των προσωπικών εταιριών που αφορούν τον τραπεζικό δανεισμό, είναι η ύπαρξη των εταίρων εγγυητικής εισφοράς, η οποία αποτελεί θετικό πρόσημο ως προς την επιλογή της τράπεζας ή εν γένει του οποιουδήποτε δανειστή. Αξιοσημείωτη διαφορά μεταξύ των προσωπικών εταιριών και της Ιδιωτική Κεφαλαιουχικής Εταιρείας είναι η συμπαρασύρση της πτώχευσης της προσωπικής εταιρείας με την πτώχευση των ομόρρυθμων εταίρων, με αποτέλεσμα η διαφορά αυτή να αποτελεί ένα ακόμη κίνητρο για την επιλογή του νομικού τύπου της εταιρείας (Πτωχευτικός Κώδικας). Τέλος, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, η Ομόρρυθμη Εταιρεία (όπως και η Ετερόρρυθμη Εταιρεία) έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό το προσωπικό στοιχείο των εταίρων με την ίδια την εταιρεία, γεγονός

το οποίο έχει ως αντίκτυπο στην οργάνωση και στην διαχείριση της εταιρείας αλλά ακόμη και στην προσωπική σύνδεση και σχέση μεταξύ των εταίρων. Όμως, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία παρότι χαρακτηρίζεται ως κεφαλαιουχική δύναται στα πλαίσια που το επιτρέπει ο νόμος και με την πρόσληψη στο καταστατικό διαφόρων προσωπικών στοιχείων που μπορεί να αφορούν τις εσωτερικές σχέσεις αλλά και την διαχείριση της εταιρείας, με αποτέλεσμα η διαφορά μεταξύ αυτών των δύο εταιρικών μορφών αναφορικά με το προσωπικό στοιχείο να μην καθίσταται έντονη. Παράλληλα όμως, δύναται η δυνατότητα στους εταίρους της Ι.Κ.Ε να ορίσουν ως διαχειριστή ένα τρίτο πρόσωπο, το οποίο να διοικεί και να εκπροσωπεί την εταιρεία εξ ονόματος και για λογαριασμό της θέτοντας και όρια τόσο δραστηριοτήτων όσο και χρηματικών περιορισμών που δεσμεύουν την εταιρεία έναντι τρίτων.

Αναφορικά με την σύγκριση της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας με την Ετερόρρυθμη Εταιρεία, άξιο αναφοράς είναι η ύπαρξη του ετερόρρυθμου εταίρου εντός της εταιρείας, η οποία είναι και η μοναδική διαφορά μεταξύ της Ο.Ε. και της Ε.Ε., δηλαδή η ταυτόχρονη ύπαρξη απεριόριστης ευθύνης και περιορισμένης εντός της ίδιας επιχείρησης. Η νομική μορφή της Ε.Ε. αποτελεί κίνητρο για τον επιχειρηματία που επιδιώκει περιορισμένη ευθύνη απέναντι στην εταιρείας και τις υποχρεώσεις της. Από την άλλη μεριά, συνήθως οι συμβαλλόμενοι επιθυμούν να υπόκεινται στο ίδιο βαθμό ευθύνης σχετικά με τις εταιρικές υποχρεώσεις, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα ακόμη κίνητρο για την επιλογή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, με σκοπό να έχουν ταυτόχρονα το ίδιο μερίδιο ευθύνη ώστε να μην καταργείται και η αρχή της ισότητας μεταξύ των εταίρων τόσο αναφορικά με τις ευθύνες της εταιρείας όσο και με τις εξουσίες – πράξεις διαχείρισης εντός και εκτός της επιχείρησης, καθώς ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει ευθύνη περιορισμένη πάραυτα δεν έχει δυνατότητα συμμετοχής στην εταιρική διοίκηση και εκπροσώπηση και ούτε δυνατότητα αναγραφής του ονόματος του στην επωνυμία της εταιρείας (άρ.274παρ.1 και άρ.278 παρ.1 του Ν.4072/2012). Στην περίπτωση που ο ετερόρρυθμος εταίρος λειτουργήσει ως ομόρρυθμος εταίρος τότε αυτόματα καθίσταται εν τοις πράγμασιν ομόρρυθμος εταίρος με αποτέλεσμα να παύει αυτοδίκαια η περιορισμένη του ευθύνη απέναντι στις εταιρικές υποθέσεις.

Στην συνέχεια θα προχωρήσουμε στην σύγκριση μεταξύ της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, που αποτελεί την πιο σύγχρονη εταιρική μορφή, με την Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), η οποία εμφανίστηκε πριν από περίπου 70

χρόνια. Οι δύο αυτοί εταιρικοί τύποι αποτελούν ενδιάμεσες νομικές μορφές μεταξύ των κεφαλαιουχικών εταιρειών και των προσωπικών εταιρειών. Αρχικά, σημαντικό πλεονέκτημα της Ι.Κ.Ε έναντι της Ε.Π.Ε. ήταν η δυνατότητα τόσο της σύστασης όσο και της τροποποίησης του Καταστατικού της εταιρείας με απλό Ιδιωτικό Συμφωνητικό, στην πορεία όμως με το άρθρο 2 παρ.2 του Ν. 4541/2018 η οποία διάταξη αντικατέστησε την παρ.1 του άρ.6 του Ν. 3190/1995 (που προέβλεπε την σύσταση και τροποποίηση της Ε.Π.Ε. μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο), με αποτέλεσμα να μην υφίσταται πλέον το πλεονέκτημα αυτό της Ι.Κ.Ε. έναντι της Ε.Π.Ε. το οποίο διευκόλυνε την διαδικασία και μείωνε τα έξοδα. Ένα ακόμη πλεονέκτημα το οποίο δεν υφίσταται πλέον ήταν το γεγονός ότι η Ε.Π.Ε. είχε ελάχιστο καταβεβλημένο κεφάλαιο το ποσό των 2.400,00 ευρώ, περιορισμός ο οποίος δεν υφίσταται στην Ι.Κ.Ε., όμως με την τροποποίηση του Νόμου 4156/2013 το ελάχιστο καταβεβλημένο Κεφάλαιο καθορίζεται από τους εταίρους δίχως όμως να μπορεί να είναι μηδενικό. Στην συνέχεια ένα αξιοσημείωτο πλεονέκτημα της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας έναντι της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης, αποτελεί η νομοθετική πρόβλεψη στην Ι.Κ.Ε. περί εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών σε αντίθεση με την Ε.Π.Ε. στην οποία οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι να εισφέρουν σε χρήμα ή και είδος (αποτιμητές σε χρήμα). Αποτέλεσμα της ανωτέρω κατάστασης είναι η Ι.Κ.Ε. να βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση έναντι της Ε.Π.Ε. αναφορικά με την δυνατότητα εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών. Στην συνέχεια, σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο αυτών εταιρικών μορφών είναι η λήψη αποφάσεων εντός της επιχείρησης, καθώς στην Ε.Π.Ε. η διαδικασία και οι προϋποθέσεις λήψεως ορισμένης απόφασης καθίσταται πιο περίπλοκη. Πιο συγκεκριμένα, στην Ε.Π.Ε. σύμφωνα με το νόμο προκειμένου να ληφθεί απόφαση από τη Συνέλευση των Εταίρων της απαιτείται διπλή πλειοψηφία: μεριδίων και μερίδων δηλαδή και πλειοψηφία κεφαλαίου και πλειοψηφία εταίρων, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο δυσκολότερη την λήψη απόφασης επί ορισμένου θέματος. Αντίθετα, στην Ι.Κ.Ε. οι εταίροι της, λαμβάνουν αποφάσεις σε Συνέλευση ή εκτός αυτής υπό τις προϋποθέσεις του νόμου και του καταστατικού με απόλυτη πλειοψηφία των εταιρικών μεριδίων. Σημειούται, πως κάθε εταιρικό μερίδιο παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου.(άρ.72 παρ.2 έδ. Α του Ν. 4072/2012). Αποτέλεσμα εκτός της πολυπλοκότητας στην λήψη αποφάσεων είναι και η καθυστέρηση λήψης αυτών στην Ε.Π.Ε. έναντι της Ι.Κ.Ε. Μία σημαντική διαφορά της Ι.Κ.Ε. έναντι της Ε.Π.Ε. είναι οικονομικές επιβαρύνσεις που προκύπτουν από τις ασφαλιστικές εισφορές (ΕΦΚΑ 21/22.4.2019) Στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, οι εταίροι δεν έχουν υποχρέωση

υπαγωγής στην ασφάλιση, μπορούν βέβαια προαιρετικά. Στην υποχρεωτική ασφάλιση υπόκεινται υποχρεωτικά ο διαχειριστής της εταιρείας, στον οποίο οι εταίροι διαλέγουν και την ασφαλιστική του κλάση. Αντίθετα στην Ε.Π.Ε. οι εταίροι καταβάλλουν υποχρεωτικά ασφαλιστικές εισφορές ανεξάρτητα αν λειτουργούν ως διαχειριστές ή όχι. Στην περίπτωση που λειτουργούν ως διαχειριστές έναντι αμοιβής, καταβάλλουν υποχρεωτικά εισφορές για τη συγκεκριμένη αμοιβή. Τέλος, στην περίπτωση της αναβίωσης της εταιρείας αφού έχει επέλθει η λύση της, η Ι.Κ.Ε. έχει την δυνατότητα να αναβιώσει ακόμα κι αν έχει αρχίσει η διανομή της εταιρικής περιουσίας, το ίδιο όμως δεν μπορεί να συμβεί στην Ε.Π.Ε.. Λόγω των ανωτέρω η εμπιστοσύνη στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία ως εταιρική μορφή υπερτερεί έναντι της Ε.Π.Ε. παρόλο τις ομοιότητες στα χαρακτηριστικά τους, γεγονός το οποίο αποτυπώνεται και στα στατιστικά στοιχεία του Γ.Ε.ΜΗ. (Βλ. Πίνακα 2 που ακολουθεί).

Μία ακόμη σύγκριση που ακολουθεί είναι μεταξύ της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας έναντι της Ανώνυμης Εταιρείας (Α.Ε.). Η Ι.Κ.Ε. και η Α.Ε. κατατάσσονται στις κεφαλαιουχικές εταιρείες, με την διαφορά όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, ότι η Ι.Κ.Ε. παρουσιάζει κάποιες φορές έντονα προσωπικά στοιχεία, σε αντίθεση με την Α.Ε. που αποτελεί την πλέον πιο «καθαρή» μορφή κεφαλαιουχικής εταιρείας. Πρώτος λόγος και από τους πιο σημαντικούς, κατά τον οποίο ο νέος επιχειρηματίας επιλέγει ως εταιρική μορφή την Ι.Κ.Ε. έναντι της Α.Ε. όπως αποτυπώνεται και από τα στατιστικά στοιχεία του Γ.Ε.ΜΗ. (Βλ. Πίνακα 3 που ακολουθεί), είναι το γεγονός ότι η Α.Ε. αφενός απαιτεί ελάχιστο καταβεβλημένο κεφάλαιο το ποσό των 25.000 ευρώ, κατά δεύτερον ότι η Α.Ε. επιλέγεται ως εταιρική μορφή όταν επιχειρείται μεγάλη επιχειρηματική δραστηριότητα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα στην πράξη πολλές εταιρείες που κερδοφορούν και αναπτύσσονται ραγδαία να μετατρέπονται είτε από προσωπικές ή Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε. σε Α.Ε.. Επιπλέον σήμερα, αναφορικά με την διαφορά τους στο κόστος σύστασης και την διαδικασία δεν υφίστανται πολλές διαφορές, όμως στην πράξη πολλές φορές κατά την σύσταση της Α.Ε. εισφέρονται περιουσιακά στοιχεία, όπου για την μεταβίβαση αυτών απαιτείται συμβολαιογραφικός τύπος (πχ. Ακίνητα) ή στην περίπτωση που το επιβάλλει ειδική διάταξη νόμου απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη με αποτέλεσμα αύξηση των εξόδων σύστασης. Το ίδιο ισχύει και για την Ι.Κ.Ε. όμως στην πράξη δεν εισφέρονται ακίνητα στην εταιρεία στην συχνότητα που εντοπίζονται στις Α.Ε. Στην συνέχεια αξιοσημείωτη αναφορά είναι η διαδικασία θέσπισης οργάνου αναφορικά με την διαχείριση της εταιρείας. Στην Ι.Κ.Ε η διαδικασία είναι απλή, ο διαχειριστής μπορεί να ορίζεται από τον νόμο, το καταστατικό (ιδιωτικό

συμφωνητικό σύστασης) ή και με απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων. Αντίθετα στην Α.Ε. πριν την τροποποίηση του Νόμου κατά τον οποίο επιτράπηκε η θέσπιση του Μονομελούς Διοικητικού Οργάνου, έπρεπε να υφίστανται τουλάχιστον τρία πρόσωπα τα οποία να στελεχώνουν το όργανο της Διοίκησης, δηλαδή το Διοικητικό Συμβούλιο. Πλέον με το άρ. 155 Ν. 4548/2018 δίνεται η δυνατότητα περί διορισμού του Μονομελούς Διοικητικού Οργάνου (Σύμβουλος – Διαχειριστής). Με αποτέλεσμα εκ πρώτης άποψης να χάνεται η πλεονεκτική θέση της Ι.Κ.Ε. έναντι της Α.Ε. αναφορικά με το όργανο διοίκησης. Όμως, παραμένει η πλεονεκτική θέση της Ι.Κ.Ε. έναντι της Α.Ε. αναφορικά τόσο με την διάρκεια της θητείας του οργάνου διοίκησης (στην Α.Ε. δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 6 έτη ενώ στην Ι.Κ.Ε. δύναται να είναι αορίστου χρόνου), όσο και με την απλότητα των διαδικασιών περί διορισμού του οργάνου αυτού σε πολλές περιπτώσεις. Γενικότερα, η Ι.Κ.Ε. διακατέχεται από ένα απλούστερο σύστημα εταιρικής διοίκησης έναντι της Α.Ε., με αποτέλεσμα ο νέος επιχειρηματίας να επιλέγει την Ι.Κ.Ε. ως εταιρική μορφή, με στόχο να αποφεύγει την περίπλοκη γραφειοκρατική μεθοδολογία της Α.Ε., το οποίο είναι λογικό ακόλουθο στην περίπτωση την οποία τα συμβαλλόμενα μέρη είναι δύο στον αριθμό. Επίσης, στην Α.Ε. υφίσταται το όργανο της Γενικής Συνέλευσης και οι αρμοδιότητες αυτού είναι ανάλογες με το όργανο της Συνέλευσης των εταίρων που υφίσταται στην Ι.Κ.Ε., όμως στις περισσότερες περιπτώσεις (πλην εξαιρέσεων πχ. Λήψη απόφασης Γ.Σ. με προσυπογραφή πρακτικού χωρίς συνεδρίαση ή πρακτικό δια περιφοράς) το σύνολο των σχετικών διατυπώσεων σύγκλησης είναι περισσότερο περίπλοκο, δαπανηρό και χρονοβόρο σε σχέση με τις αντίστοιχες διατυπώσεις της Συνέλευσης των εταίρων στην Ι.Κ.Ε. Ένας ακόμη αποτρεπτικός παράγοντας στην επιλογή της Α.Ε. ως εταιρικός τύπος είναι η ύπαρξη του περιορισμένου συστήματος απαγορεύσεων στην ελεύθερη μεταβίβαση των μετοχών της Α.Ε., εφόσον οι μέτοχοι επιθυμούν μικρές ή και ελάχιστες μεταβολές στα πρόσωπα των μετεχόντων της εταιρείας, καθώς και στο μέγεθος της συμμετοχής του καθενός από αυτούς. Από την άλλη μεριά, η Α.Ε. βρίσκεται στην πλεονεκτική θέση έναντι της Ι.Κ.Ε., καθώς της δίνεται η δυνατότητα ύστερα από αυστηρότατες προϋποθέσεις να εισέλθει στο χρηματιστήριο, δυνατότητα η οποία δεν δίνεται στην Ι.Κ.Ε. αλλά ταυτόχρονα δεν αποτελεί καθοριστικός παράγοντας για το νέο επιχειρηματία. Γενικότερα, οι δύο αυτές εταιρικές μορφές δεν είναι ευκολά συγκρίσιμες, καθώς ο εταιρικός τύπος της Α.Ε. απευθύνεται σε επιχειρηματίες με μεγάλο εύρος εργασιών και συνηθώς με αρκετά συμβαλλόμενα μέρη (άνω των 3 προσώπων, εξαίρεση η Μονοπρόσωπη Α.Ε.). Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι η

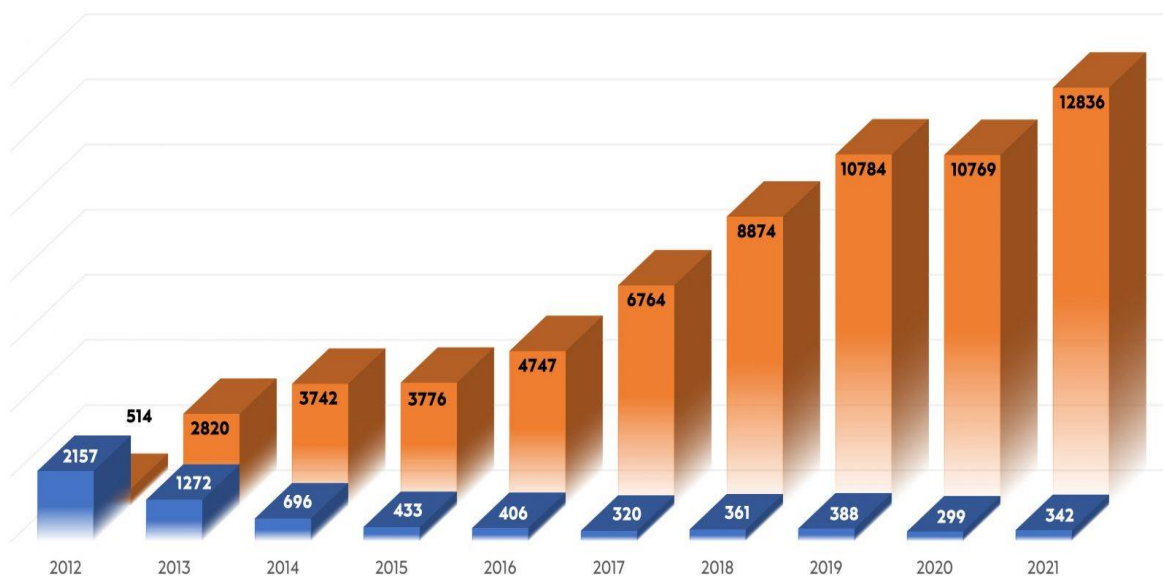
επιλογή του νέου επιχειρηματία να οδηγείται στην ίδρυση Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, τόσο λόγω κόστους έναντι της Α.Ε. που αφορούν το κεφάλαιο σύστασης και το λειτουργικό κόστος, όσο και για λόγους απλότητας εντός της επιχείρησης. Σύμφωνα με τα παραπάνω, αντιλαμβανόμαστε ότι η Ι.Κ.Ε. και η Α.Ε. δεν απευθύνονται στο ίδιο κοινό. Στην περίπτωση που υφίσταται μία επιχειρηματική εμπειρία, μεγάλο κεφαλαίο διάθεσης, και κατά περίπτωση αρκετά συμβαλλόμενα μέρη (μεγαλύτερα σχήματα, μεγέθη επένδυσης και επιχειρήσεων), τότε οι επιχειρηματίες οδηγούνται στην επιλογή της Α.Ε. ως νομική μορφή έναντι των υπολοίπων, καθώς τους παρέχονται δυνατότητας και εργαλεία που δεν υφίστανται στις άλλες νομικές μορφές. (όπως είναι η Τίτλοι Κτήσης Μετοχών (Warrants), οι προνομιούχες Μετοχές και οι εξαγοράσιμες μετοχές ή και ακόμη οι επιλογές που δίνονται περί διαδοχής).

Έτη	ΙΚΕ	ΕΠΕ	ΑΕ	ΟΕ	ΕΕ
2012	5,22%	21,91%	8,15%	43,86%	20,85%
2013	28,53%	12,84%	8,10%	35,66%	14,85%
2014	39%	7,15%	6,62%	32,91%	14,24%
2015	45,40%	5,16%	6,46%	29,55%	13,42%
2016	48,69%	4%	6,14%	27,85%	13,31%
2017	54,45%	2,45%	5,24%	22,82%	15,02%
2018	55,34%	1,92%	4,31%	22,49%	15,92%

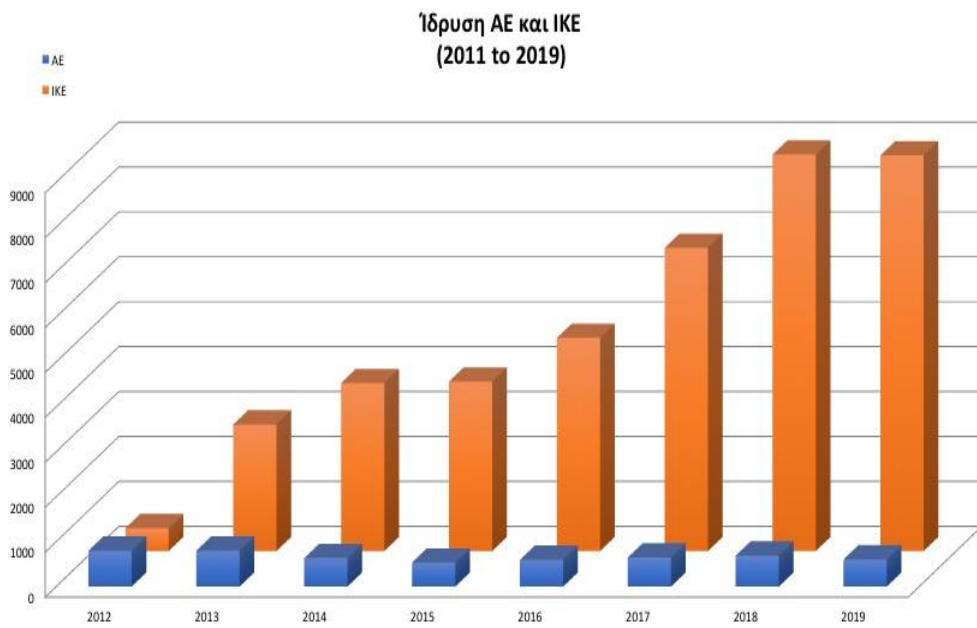
(Πίνακας 1) Στατιστικά Στοιχεία περί πράξεων ίδρυσης εταιρειών)

ΙΔΡΥΣΗ ΕΠΕ & ΙΚΕ 2012-2021

■ ΕΠΕ ■ ΙΚΕ

(Πίνακας 2) Συγκριτικά στατιστικά στοιχεία περί πράξεων ίδρυσης εταιρειών μεταξύ Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε.

(Πίνακας 3) Συγκριτικά στατιστικά στοιχεία περί πράξεων ίδρυσης εταιρειών μεταξύ Α.Ε. και Ι.Κ.Ε

Συγκριτικός Πίνακας

ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ					
	ΑΤΟΜΙΚΗ		Ο.Ε. ΚΑΙ Ε.Ε.	Ι.Κ.Ε.	Ε.Π.Ε.	Α.Ε.
ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΦΟΡΟΥ	0-10.000	9%	22%	22%	22%	22%
	10.001-20.000	22%				
	20.001 – 30.000	28%				
	30.001 – 40.000	36%				
	40.001 και άνω	44%				
ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΦΟΡΟΥ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	Δεν υπάρχει φόρος μερισμάτων		Σε απλογραφικά δεν υπάρχει – Σε διπλογραφικά 5%	5	5	5
ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ	Τα κέρδη ανήκουν στον ιδιοκτήτη		Απλογραφικά- Διπλογραφικά υποχρεωτική διανομή στους εταίρους / Εξίχνωση τα διπλογραφικά όπου ο τρόπος διανομής αναφέρεται στο καταστατικό	Οι εταίροι αποφασίζουν για τα κέρδη που θα διανεμηθούν	Οι εταίροι αποφασίζουν για τα κέρδη που θα διανεμηθούν	Οι μέτοχοι αποφασίζουν για τα κέρδη που θα διανεμηθούν
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ	80%		80%	80%	80%	80%
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	50% για το 1 ^ο έτος		50% για τα 3 πρώτα έτη	50% για τα 3 πρώτα έτη	50% για τα 3 πρώτα έτη	50% για τα 3 πρώτα έτη
ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΛΟΓΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	Ναι		Ναι	Όχι (εκτός του μονοπρόσωπου εταίρου)	Ναι	Όχι (εκτός αν έχει ποσοστό από 3% και άνω και συμμετέχει στο Δ.Σ.)
ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΛΟΓΩ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	-		Ναι εφόσον λαμβάνει αμοιβές	Ναι ανεξαρτήτως αν λαμβάνει αμοιβές	Ναι εφόσον λαμβάνει αμοιβές	Ναι εφόσον λαμβάνει αμοιβές μελών Δ.Σ.
ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΓΑΝΟ	Επιχειρηματίας		Εταίρου	Συνέλευση των εταίρων	Συνέλευση των εταίρων	Γενική Συνέλευση των μετόχων
ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΩΝ / ΜΕΤΟΧΩΝ	Με την προσωπική του περιουσία		Ο ομόρρυθμος με την προσωπική περιουσία / Ο ετερόρρυθμος μέχρι το ύψος των εισφορών	Μέχρι το ύψος των εισφορών του	Μέχρι το ύψος των εισφορών του	Μέχρι το ύψος των εισφορών
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Δεν απαιτείται συγκεκριμένο ύψος κεφαλαίου		Δεν απαιτείται συγκεκριμένο ύψος κεφαλαίου	Δεν απαιτείται συγκεκριμένο ύψος κεφαλαίου	1€	25.000,00€

(Συνοπτικός Συγκριτικός Πίνακας των αναλυθέντων εταιρικών μορφών)

Συμπεράσματα – Περιορισμοί – Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Η συγκεκριμένη μελέτη έθεσε ως στόχο να παρουσιάσει μία συνοπτική αλλά ταυτόχρονα και πλήρης εικόνα όλων των χαρακτηριστικών της κάθε εταιρικής μορφής (νομοθετικά, διαδικαστικά, φορολογικά) ώστε να αποσαφηνιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η σημασία της κάθε νομικής μορφής που μπορεί να επιλεγεί από έναν νέο επιχειρηματία. Οι εταιρικές μορφές υπάγονται σε δύο κατηγορίες τις προσωπικές εταιρείες και τις κεφαλαιουχικές εταιρείες

Οι προσωπικές εταιρείες χαρακτηρίζονται από το έντονο προσωπικό στοιχείο που υφίσταται ανάμεσα στην εταιρεία και τους εταίρους. Βασικότερο χαρακτηριστικό των προσωπικών εταιρειών αποτελεί η απεριόριστη και εις ολόκληρον ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων αναφορικά με τις εταιρικές υποχρεώσεις. Με αποτέλεσμα, οι ομόρρυθμοι εταίροι να ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία γεγονός, το οποίο καθιστά τις προσωπικές εταιρείες να αποτελούνται από συγγενικά πρόσωπα λόγω της έντονης εμπιστευτικότητας που απαιτείται όταν βαθμός ευθύνης είναι τόσο μεγάλος. Στην περίπτωση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας, υφίσταται η ιδιότητα του ετερορρυθμού εταίρου, κατά την οποία ο συγκεκριμένος εταίρος δεν έχει τον ίδιο βαθμό ευθύνης με τους ομόρρυθμους εταίρους, καθώς ευθύνεται μόνο έως του ποσού της εισφοράς του. Όμως, ο νόμος θέτει περιορισμούς στο πρόσωπο του ετερόρρυθμου εταίρου, ως προς τα δικαιώματα τόσο στις εσωτερικές σχέσεις της επιχείρησης όσο και εκτός αυτής. Ο νόμος ορίζει ως διαχειριστές της εταιρείας μόνο τους ομόρρυθμους εταίρους και αναφέρει ρητά περιπτώσεις στις οποίες η ευθύνη του ετερορρυθμού εταίρου κάμπτεται και λογίζεται ως ευθύνη ομόρρυθμου εταίρου. Ο φορολογικός συντελεστής είναι στο 22% και ο φόρος των μερισμάτων εφόσον τηρούν διπλογραφικά βιβλία ανέρχεται στο 5%. Αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό τους, εκτός του προσωπικού τους στοιχείου είναι και η απλότητα που τις διακατέχει τόσο στις εσωτερικές διαδικασίες, στην λογιστική παρακολούθηση, όσο και στις εξωτερικές σχέσεις και τους κανόνες δημοσιότητας τους. Οι κεφαλαιουχικές εταιρείες αποτελούνται από την Ε.Π.Ε. την Α.Ε. και την Ι.Κ.Ε.. Χαρακτηρίζονται για τον κεφαλαιουχικό τους χαρακτήρα και την μη ύπαρξη του προσωπικού στοιχείου ανάμεσα στους εταίρους και την εταιρεία, με εξαίρεση περιπτώσεις στις οποίες αποτυπώνεται το προσωπικό στοιχείο στο Καταστατικό των Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε.. Η Ε.Π.Ε. πρωτοεμφανίστηκε πριν από περίπου 70 χρόνια με

αποτέλεσμα παρά τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού του νομοθετικού πλαισίου που την ρυθμίζει, να καθίσταται «προβληματική» κυρίως στον τρόπο λήψης αποφάσεων εντός της εταιρείας συγκριτικά με την Ι.Κ.Ε., η οποία παρόλο του κεφαλαιουχικού της χαρακτήρα παρομοιάζει στην απλότητα της με τις προσωπικές εταιρείες. Αποτέλεσμα της Ι.Κ.Ε. ως πιο σύγχρονης εταιρικής μορφής είναι να την καθιστά την δημοφιλέστερη επιλογή των ιδρυθέντων εταιρειών σήμερα, με ταυτόχρονη παραγκώνιση της Ε.Π.Ε. για τον νέο επιχειρηματία. Παρουσιάζουν εκ πρώτης άποψης πολλές ομοιότητες, αλλά οι διαφορές τους είναι σημαντικές τόσο στην λειτουργία της επιχείρησης όσο και στις προϋποθέσεις και δυνατότητες σύστασης τους. . Ο φορολογικός συντελεστής είναι στο 22% , και τηρούν διπλογραφικά βιβλία γεγονός που αυξάνει το κόστος λογιστικής παρακολούθησης έναντι των προσωπικών εταιρειών. Ο φόρος μερισμάτων ανέρχεται πλέον στο 5% .

Η Α.Ε. ως νομική μορφή δεν ανταποκρίνεται στις δυνατότητες ενός νέου επιχειρηματία. Απαιτείται ως ελάχιστο κεφάλαιο το ποσό των 25.000 ευρώ, και αρκετά μεγαλύτερο κόστος αναφορικά με την λογιστική της παρακολούθηση και τους κανόνες δημοσιότητας. Οι ανώνυμες εταιρείες απευθύνονται κυρίως σε μεγάλες επιχειρήσεις, με μεγάλη επιχειρηματική δραστηριότητα, με αποτέλεσμα στην πράξη οι νέοι επιχειρηματίες με χαμηλή ή και ανύπαρκτη επιχειρηματική εμπειρία δεν την επιλέγουν. Ο φορολογικός συντελεστής για την Α.Ε. ανέρχεται στο 22% και ο φόρος μερισμάτων στο 5%. Οι Α.Ε. απευθύνονται κυρίως σε μεγάλα σχήματα και επιλέγονται κυρίως για τις δυνατότητες και τα εργαλεία που τους δίνονται έναντι των άλλων εταιρικών μορφών. Η παρούσα εργασία έθεσε ως στόχο την ανάλυση των κυριών επιμέρους χαρακτηριστικών των εταιρικών μορφών από την σύσταση τους έως και την τυχόν λύση-εκκαθάριση τους ή ακόμα και την μετατροπή τους, με σκοπό να καταλήξει στην συγκριτική μελέτη κατά την οποία αποσαφηνίζονται τα κύρια πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα που τις διαφοροποιούν. Ερμηνεύοντας με αυτόν τον τρόπο τα στατιστικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει έως και σήμερα η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία ως η δημοφιλέστερη επιλογή των νεοϊδρυθέντων εταιρειών.

Οι περιορισμοί που προέκυψαν κατά την πραγματοποίηση της εργασίας βρίσκονται κυρίως στα στατιστικά δεδομένα των τελευταίων δύο ετών, καθώς υπήρχαν τόσο δυσκολίες ως προς την συλλογή τους όσο και «ελλατωματικά» δεδομένα λόγων των παγκοσμίων συγκυριών που επηρέασαν άμεσα και έμμεσα τόσο τις επιχειρήσεις και τις επενδύσεις στην Ελλάδα όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο, θέτοντας με αυτόν τον τρόπο τόσο πρόσκαιρα ρυθμιστικά πλαίσια, όσο και διόγκωσαν την αποφυγή

επιχειρηματικών επενδύσεων, καθώς επικρατούσε μία αίσθηση επιχειρηματικής αβεβαιότητας με ταυτόχρονη την ύπαρξη της οικονομικής αστάθειας.

Γενικά, όταν συγκρίνουμε υφιστάμενους τύπους εταιρειών ή όταν προκύπτει με νομοθετικό πλαίσιο ένα νέο είδος νομικής μορφής, οι έρευνες θα πρέπει να εστιάσουν ταυτόχρονα σε πολλά σημεία για να καλύψουν και τις νέες επιχειρηματικές ανάγκες που προκύπτουν. Μελλοντικές έρευνες να θα μπορούσαν να εστιάσουν στις μετατροπές των εταιρικών μορφών και στην διαδικασία αυτών, καθώς και στο κατά πόσο και σε ποιους εταιρικούς τύπος συναντάται στην Ελλάδα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Περάκης Ε. (2019), Το Νέο Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας, 6^η έκδοση Νομική Βιβλιοθήκη
- Περάκης Ε. (1994), Το Δίκαιο της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης, Ν.3190/1995 Νομική Βιβλιοθήκη
- Σπυρίδωνος Α. (2020), Δίκαιο ΙΚΕ & ΕΠΕ ερμηνεία κατ'άρθρο, 4^η έκδοση Νομική Βιβλιοθήκη
- Νεγκάκης Χ. (2016), Λογιστική Εταιριών Σύμφωνα με τα Ελληνικά και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Αειφόρος Λογιστική
- Βασίλης Γ. Αντωνόπουλος (2012), Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών (Προσωπικές Εταιρίες – Α.Ε. – Ε.Π.Ε.), Β' έκδοση Σάκκουλα
- Ελίζα Δ. Αλεξανδρίδου (2000), Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών (Κεφαλαιουχικές Εταιρίες), Β' έκδοση Σάκκουλα
- Βασίλης Γ. Αντωνόπουλος (2008), Δίκαιο Α.Ε.& Ε.Π.Ε., 2^η έκδοση Σάκκουλας
- Νικόλαος Κ. Ρόκας (2001), Το Δίκαιο των Προσωπικών Εταιριών Τόμος 1 – Τόμος 2, Νομική Βιβλιοθήκη
- Κ.Γ.ΠΑΜΠΟΥΚΗ, ΠΑΠΑΔΡΟΣΟΥ ΑΡΧΑΝΙΩΤΑΚΗ (2001), Εμπορικό Δίκαιο, 4η έκδοση Σάκκουλα
- Γεώργιος Σωτηρόπουλος (2020), Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρίας Άρθρα 1-85, Νομική Βιβλιοθήκη
- Γεώργιος Σωτηρόπουλος (2020), Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρίας Άρθρα 86-190, Νομική Βιβλιοθήκη
- Παναγιώτου Π. (2016), Διαχείριση και ευθύνη των διαχειριστών στις προσωπικές και στις προσωποπαγείς Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, Σάκκουλα
- Lambadarios Law Firm (2020), Greek Corporate Legislation, 3rd edition Νομική Βιβλιοθήκη
- Αναστασόπουλος Γ. (2019), Επιτομή Εμπορικού Δικαίου, 8η έκδοση Γεράσιμος Αναστασόπουλος Α.
- Γρηγοριάδης Λ. (2020), Το Δίκαιο των Εταιρικών Μετασχηματισμών, Σάκκουλα
- Σινανιώτη - Μαρούδη Α. (2012). Εμπορικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη
- Σκαλίδης Λ. (2000). Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών, Παρατηρητής
- Αρμενόπουλος (Δεκέμβριος 2020), Μηνιαία νομική επιθεώρηση Τεύχος 12
- Αρμενόπουλος (Απρίλιος 2022), Μηνιαία νομική επιθεώρηση Τεύχος 4
- Αρμενόπουλος (Ιούλιος 2020), Μηνιαία νομική επιθεώρηση Τεύχος 7
- Αρμενόπουλος (Αύγουστος 2022), Μηνιαία νομική επιθεώρηση Τεύχος 8
- Ter Brake, Stephanie & van Duuren, Tom. 'The Societas UNIUS Personae: A Welcome European Vehicle', European Company Law 12, (6) (2015): 270-272.
- Rhidian και Buzdrev, The European Private Company: Entrepreneurial Flexibility and the Practicalities of National Law (2012)
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014), «Πρόταση σχετικά με τις μονοπρόσωπες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, COM(2014) 212 final.
- Ron Harris, 'The Private Origins of the Private Company: Britain 1862-1907', Oxford Journal of Legal Studies, 33 (2) (2013) 339-378
- Larry E. Ribstein, 'The Emergence of Limited Liability Company', The Business Lawyer 51 (1) (1995), 1-49
- Daniel J. Sheridan, 'S Corporation Limited Liability Companies: Pick your Paradigm', Business Law TODAY (2017), 1-6

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- <https://m.naftemporiki.gr/story/1458749/xarakteristika-kai-pleonektimata-ton-ike>
- <https://www.taxheaven.gr/circulars/39447/23430-03-03-2022>
- <https://www.taxheaven.gr/law/4601/2019>
- <https://www.pkp.com.gr/idrisi-ike-sustasi-ike/>
- <https://www.pkp.com.gr/idrisi-etairias/>
- <https://www.startyouup.gr/el/a/115-systash-ike-ola-osa-prepei-na-gnwrizete>
- <https://www.krs.gr/article/108/forologia-epicheiriseon-stin-ellada-odigos-2022>
- <https://taxvoice.gr/εταιριες/μορφές-επιχειρήσεων/>
- [https://www.academia.edu/12393196/R. GUIDOTTI A. BARTOLACELLI Societas Unius Personae from the Italian Perspective](https://www.academia.edu/12393196/R._GUIDOTTI_A._BARTOLACELLI_Societas_Unius_Personae_from_the_Italian_Perspective)
- <https://www.krs.gr/article/139/monoprosopi-ike-mike-idrusi-kai-forologia>
- <https://www.cash-flow.gr/forologia-ike/>
- <https://www.pkp.com.gr/diadikasia-idrisis-oe-ee/>
- <https://www.forologikanea.gr/pages/display/omorruthmi---eterorruthmi-etairia/>
- <https://www.startyouup.gr/el/a/90-idrysh-systash-etaireias-epilogh-metaksy-oe-ee-ike-ae-forologia-etaireiwn>
- www.businessportal.gr
- <https://koumentakislaw.gr/arthra/ike-vs-ae/> (πίνακες 2 και 3)
- https://www.nextdeal.gr/asfalistikes-eidiseis/koinoniki-asfalisi/101010/giati-symferei-asfalistika-i-systasi-ike-enanti-ton_24/4/2018
- <https://www.capital.gr/tax/3392108/ike-vs-ere-uparxei-pragmatiko-dilimma>